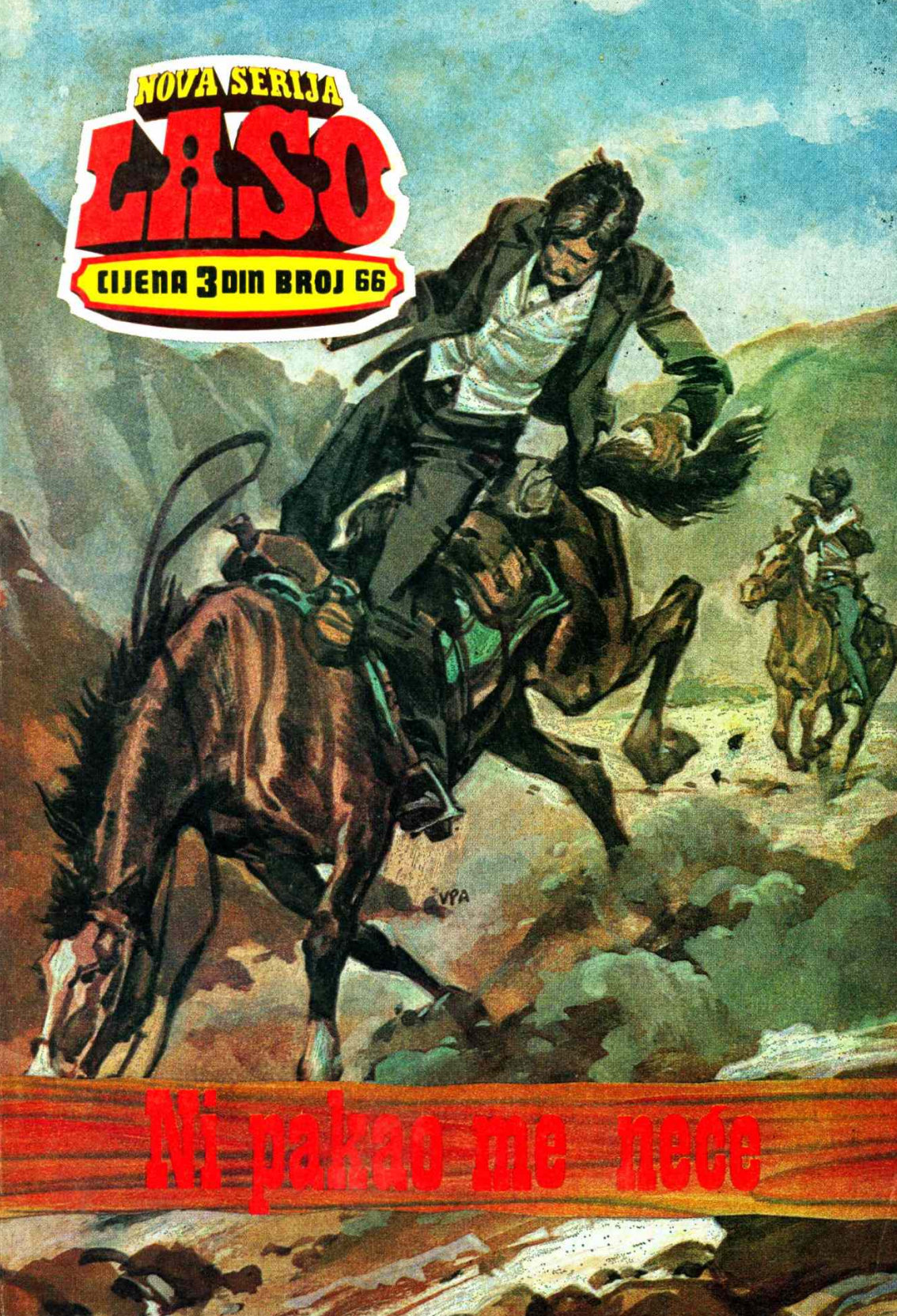

NOVA SERIJA

LASO

CIJENA 3 din BROJ 66

Ni pakao me neće

FREDERIC SHORT

NI PAKAO ME NEĆE

»Laso« Nova serija 1974.

Recenzija: Fedor Hanžeković, filmski režiser i publicist

Preveo: Juraj Bujan

»Laso« — Izdavač OOUR izdavačke djelatnosti »Vjesnik«, Zagreb, Ljubice Gerovac 1 — Glavni i odgovorni urednik Borivoj Jurković —
— Tisak: OOUR novinsko-revijalna štamparija i OOUR TMG »Vjesnik«, Zagreb, Ljubice Gerovac 1 — Zagreb 1974

Copyright (sva prava za Jugoslaviju) VJESNIKOVA PRESS AGENCIJA, Zagreb

Cijena 3 d. Za inozemstvo: DM 1,40; ASCH 8; SFRS 1,60; HFL 1,30

Oslobodeno plaćanja poreza na promet mišljenjem Republičkog sekretarijata za prosvjetu, kulturu i fizičku kulturu SRH broj 2230/2 — 1973. od 26. XI 1973.

I

Teška »mason« lokomotiva zahuktala se na ravnom dijelu pruge; kotači su sve brže klopitali na sastavima tračnica.

Odjednom »željezni konj« počne dahtati sporije, kao da je iscrpio sve svoje snage — pruga se penjala uzbrdo.

John Chapman s napola zatvorenim očima sjedi na tvrdoj klupi vagona. No, njegova su osjetila budna. Premda se činilo da dahtanje lokomotive i kloparanje kotača nadglasava sve, Johnovu oštrom uhu nije izmakao zvuk koji se nije uklapao u uspavljajuću jednoličnu buku: topot konjskih kopita u divljem trku.

Uspon postane strmiji; vlak još više izgubi na brzini.

John pogleda suputnike u vagonu. Postariji bračni par s istoka. Jednostavno odjeveni farmeri sa svojom djecom. Dva muškarca u otmjenim odijelima. Grupa kaubojica koji su poslije napornoga gonjenja stoke za povratak na ranč izabrali ovaj, zacijelo ugodniji, način putovanja. I plavokosa žena što je sjedila dvije klupe dalje od Johna. Bila je tako lijepa da ju je i nehotice iznova pogledavao.

Da li da ih opomene? Neće li se prestrašiti? Možda i izbezumiti?

Ne, bolje je da šutim, pomisli.

Poslije nekoliko sekundi to ionako više nije bilo potrebno.

Topot konja postao je sasvim jasan. A odmah zatim čuli su se i nečiji koraci.

Ljudi problijede i ukoče se od straha. Samo su kauboji posegnuli za revolverima. No, nisu ih dospjeli izvući.

Stražnja vrata otvore se uz tresak i u vagon nahrupe prašni razbojnici lica pokrivenih maramama. Zagrmi nekoliko hitaca u znak opomene ispaljenih u drveni krov vagona.

Žene i djeca zavrište. Farmerova žena prigrli djecu pokušavajući ih umiriti. Kauboji su glasno psovali uvidjevši da neće imati prilike da potroše svoje teškom mukom zaradene dolare.

John Chapman nije se ni pomaknuo. Istoga trenu kad su četvorica razbojnika upala u vagon opazio je da ih je još nekoliko maskiranih projahalo naprijed prema lokomotivi. Lica su im prekrivale grubo pletene čarape s otvorima za usta i oči.

Mašući revolverima zapucali su i razbojnici napolju. Njihove urlike popratila škripa kočnica. Vlak naglo stane, a putnici u vagonu polete prema naprijed.

John ostane miran. Shvatio je da je zasad otpor besmislen. Po jedan razbojnik stane na prednja i stražnja vrata vagona.

— Pamet u glavu, ljudi! — prigušenim glasom poviče maskirani. — Predajte nam novac, nakit, satove i drugo što imate vrijedno. Nikome se ništa neće dogoditi.

Razbojnici započnu svoj prijavni posao. Jedan ubire plijen, drugi ga slijedi s otkočenim revolverom, a oni na vratima također su spremni da zapucaju na svaki sumnjivi pokret putnika.

Dvojica muškaraca u otmjenoj odjeći bez riječi predaju sve svoje vrijednosti: novac, satove, prstene. Činilo se da su sretni što razbojnici ne pucaju u njih. Škrgutajući zubima i kauboji istresu novac. Dovoljno su dugo bili na Zapadu te su znali ocijeniti trenutak; znali su da bi uzalud bilo glumiti junaka.

Farmerova žena iznenada krikne.

— Ne! Zaboga ne! Imajte obzira prema nama! Ta zar ćete nam uzeti to malo novca koji smo s mukom stekli? Zar biste mogli biti takvi neljudi? Kako ćemo preživjeti zimu ako ostanemo bez igdje ica?

Razbojnici se nasmiju.

— Dosta jadikovki! — otresito reče onaj koji je ubirao plijen. — Pokaži tvoj zavežljaj s novcem, stara! A za zimu ćete lako, tvoj muž će brže raditi nego obično.

Žena zajeca a djeca briznu u plač. Drhtavom rukom farmer iz unutrašnjeg džepa svoga kaputa izvuče kožnatu kesu s novcem. Raz-

bojnik je zgrabi i pruži svom kolegi koji je strpa u malu vreću zajedno s ostalim plijenom.

Potom pride plavokosoj ženi.

John ih je gledao ispod oka. Lice mu je bilo nepomično poput stijene. Jednako kao i njegova široka, snažna ramena. Sešir je imao duboko nataknut na čelo te mu se vidio tek donji dio koštata opaljenog lica. Na sebi je imao kaput od čvrste tkanine koji mu je pokrivao opasač s revolverom.

— Oho! — poviče razbojnik s vrećom u ruci. — Koje li ljepote u ovoj divljini! Zao mi je, madam, ali nema iznimaka. Svatko je sam sebi najmiliji.

Ostali prasnu u smijeh.

Plavokosa žena pruži svoju torbicu.

— Tu je sav novac koji imam — izusti tiho. — Sve što sam u životu zaradila i uštedjela. Ako mi ga uzmete, moj život izgubit će smisao. Unatoč tome vi ćete mi ga uzeti?

— Dakako, madam — cereći se odvratila razbojnik. — Uvjerem sam, međutim, da nećete morati gladovati. Samo nastavite za San Francisco. S vašim izgledom mogli biste zaraditi hrpu nov...

Razbojniku riječ zapne u grlu.

John Chapman skoči sa sjedišta, odmakne kaput i istog trena plane hitac iz njegova teškog vojničkog revólvera.

Razbojnika pogodi metak u čelo i on se stropošta na pod prije nego što se uspio nasmijati svojoj neotesanoj duhovitosti.

Samo djelić sekunde bio je potreban Johnu da revolver uperi u drugog razbojnika.

No, i razbojnik s vrećom reagirao je hitro.

Prije nego što ga tane iz Johnova »remingtona« odbaci unatrag, on plijen doda kolegi koji je stajao na stražnjim vratima.

A taj je odmaglio ne čekajući da John i njega pogodi.

Uto prasne hitac s Johnove lijeve strane i začuje se bolni krik.

— Ovaj više neće praviti teškoće, mister! — dovikne jedan od kauboj-a pokazujući revolverom iz kojeg se još dimilo na maskiranog razbojnika koji se stropoštao na prednjim vratima vagona.

John kimne osmjehnuvši se i pris-koći da s mreže za prtljagu skine svoju kožnatu torbu.

— U zaklon! — zagrmi. — Sklanjajte se, ljudi! Lezite na pod!

Jedva da se i sam sagnuo među sjedišta, kad započne pucnjava. Hici su praskali sa svih strana. Razbojnici su saznali što se dogodilo u posljednjem vagonu.

John se domahivanjem sporazumijevao s kaubojima. Bila su petorica; pograbili su svoje vinčesterke odložene ispod sjedišta, pritrčali k jednom prozoru i pripucali na razboj-nike.

Za to vrijeme John napuni svoju »marlin« lovačku pušku koja je remenom bila pričvršćena za njegovu torbu. Dva paketića municije strpa u džep od kaputa i otpuza do prednjih vrata vagona.

Kiša metaka udarala je u vagon poput krupne tuče. Prozorska stakla rasprsnula su se, a meci su zviždali i zabijali se u zidove vagona.

John Chapman dovuče se do pred-njih vrata, koja su zbog tijela mrtvoga razbojnika ostala napola otvorena. Držeći prst na obaraču opazi bljesak nečije puške iza stije-ne. Predio je bio vrlo povoljan za

opsadu; pljačkaši vlaka imali su odlične mogućnosti da se sakriju.

Zaklonivši se iza razbojnikova ti-jela, John ispruži pušku napolje. Tamo desno, tridesetak metara uko-so, iza stijene iznenada opazi nečiju čizmu.

Hitro nanišani i opali.

Istog trena uz bolni krik razboj-nik pokuša otpuzati u bolji zaklon.

John repetira i drugim ga met-kom ubije.

U međuvremenu zapucaju i putni-ci iz prednjih vagona. Glasno odo-bravanje začuje se poslije Johnova dobro odmjerеног hica i paljba branilaca postane žešća.

No, napadači su otkrili gdje se sakrio čovjek koji je pokušao sprije-čiti pljačku vlaka.

John osjeti kako ga obuzima bi-jes kad je nekoliko metaka u krat-kim razmacima udarilo u tijelo raz-bojnika iza kojeg se sakrio. A još nekoliko ih je opasno blizu prozviž-dalo povrh njega.

Razbojnici su, međutim, pogriješi-li što su svi zapucali na najopasni-jeg protivnika. Jer su ostali u va-gonu dobili priliku da pucaju više i gađaju točnije.

Među pljačkašima vlaka začuo bi se bolni krik. Kauboji su bili vični oružju.

To je Johnu omogućilo da malo predahne. Nije pomišljao da potraži nov zaklon. Svaka je sekunda bila dragocjena. A prevelik izbor ionako nije imao.

Svoju pušku ponovno ispruži pre-ko leša i zapuca nekoliko puta za redom. Olovo je pogađalo stijene. Razbojnici na tren sagnu glave i prestanu pucati. No, odmah zatim njihove puške i revolveri ponovno

se oglase i pucnjava se nastavi nesmanjenom žestinom.

Kad otpor branilaca ni poslije desetak minuta ne popusti, razbojnici shvate da ih neće slomiti. Videći da se branioци ne plaše, nego da bi, ohrabreni početnim uspjehom, mogli izjuriti iz vagona po svoj novac, razbojnici se uskomešaju.

Izenada se začuju oštri povici nalik na komande, a pucnjevi iza stijena postanu rjeđi; napadači se počnu šuljati prema svojim konjima.

Kauboјi izjure napolje i bijesno zapucaju za bjeguncima.

Međutim, većina razboјnika bila je izvan domašaja njihovih metaka. Trenutak nakon toga oni divlje potjeraju konje i u oblaku prašine nestanu iza brežuljka.

I John Chapman izađe. Pušku je još uvijek držao u desnici.

— Ostavite ih momci! — povlče. — Ne trošite metke, ne možete ih dohvatiti!

Pomalo razočarani kauboјi spuste svoje puške.

— Do vruga i napredak i tehnikal — nastavi John. — Na svojoj kljusadi za nas su neuhvatljivi. Nikada više neću putovati željeznicom!

Kauboјi kimnu u znak odobravanja.

John pogleda prema lokomotivi. Strojovođa i ložač bijahu neozlijeđeni. Oklop lokomotive bio je siguran zaklon. A među putnicima samo su dvojicu muškaraca meci jače okrnuli; nijedno dijete nije bilo ozlijeđeno.

Tijela poginulih razboјnika odnesu u vagon za prtljagu. Zajedno s onima među stijenama poginulo je šest razboјnika.

Nepun sat poslije napada vlak nastavi vožnju.

Do Cheyenne Wellsa trebao je prevaliti još pet milja.

***

Već samo nekoliko minuta po dolasku vlaka pola je grada znalo za razboјnički napad. Vijest o krvavom događaju širila se brže od požara.

Radoznali građani tiskali su se na peron, a putnici su se s mukom pribijali do saluna.

Leševi pljačkaša vlaka, poslagani na gomilu pragova stanične zgrade, privuku pozornost radoznalih. Iz mnoštva odjednom izađe čovjek s drvenim kovčegom i stalkom. Ljudi se bez riječi razmaknu kad opaze da se priprema da golemom crnom kamerom ovjekovječi prizor.

John se pozdravi s kauboјima.

— Ovdje je kraj mom pufovanju — reče. — Žao mi je što nismo uspjeli uhvatiti lopove i vratiti vam vaš novac.

Kauboјi se nasmiju. Već su se pomirili s gubitkom.

— Sami smo krivi — odgovori jedan. — Bolje bi bilo da smo ostali u sedlima umjesto što smo se uputili tim pomodnim »željeznim konjem«.

Snažni muškarac podigne putnu torbu na kojoj je sa strane bila pričvršćena »marlin« puška. Ogleđavši se oko sebe, pored lokomotive opazi strojovođu i ložača kako mašući rukama živo raspravljaju s dvojicom muškaraca. Jedan od njih nosio je metalnu zvijezdu na prsluku.

John zastane i opazi kako je strojovođa pokazivao na nj i neprestano nešto govorio. Sad se svi okrenu i pogledaju Johna.

Slegnuvši ramenima John pođe k njima. Susret sa šerifom ionako neće moći izbjeći, pomisli.

— To je taj čovjek — poviče strojovođa. — Da njega nije bilo nikada ne bismo stigli u Cheyenne Wells. On se jedini usudio suprotstaviti razbojnicima! Šerif rukom ušutka strojovođu. Zatim priđe Johnu.

— Bill Vinco, okružni šerif — predstavi se čuvar zakona. Bio je visok kao i John, ali mršaviji. Duboke bore lica davale su mu neprijazan izgled.

John izreče svoje ime. A kako je mogao očekivati takvo pitanje, odmah spomene i to da namjerava ostati u Cheyenne Wellsu.

Vinco nabere obrve.

— Aha! Poslovno? Ili imate rođake?

— Zapravo, ni jedno ni drugo, šerife. Preuzimam ranč Četvrtasti B. Pretpostavljam da je u vašem okrugu.

— Hm — kimne Vinco. — Budući da ne putujete dalje, formalnosti možemo obaviti i kasnije, mister Chapman. No, da li je istina ono što pripovijeda strojovođa?

John se nasmiješi preko volje. Neugodno se osjećao zato što je morao govoriti o svom pothvatu.

— Ovisi o tome kako se na to gleda — izbjegne izravan odgovor. — Do viđenja, šerife. Doći ću u vaš ured.

Uzevši torbu, John pođe prema salunu, dok su ga šerif i ostali iznenađeno gledali.

Radoznala svjetina još uvijek je obilazila oko leševa pljačkaša vlaka. U Cheyenne Wellsu neće nedostajati tema za razgovor. John je dobro poznao takve gradiće.

John uđe u salun i ogleda se oko sebe. Šank je stajao nasuprot ulaznim vratima. Muškarci s bijelim pregačama nešto su pospremali iza šanka. Treći je, tromo koračajući po pilovinom posutom podu, raznosio piće do gostiju za stolovima. John prepozna dvojicu u otmjenoj odjeći koji su bili s njim u vagonu.

Tek kada je po drugi put pogledao po salunu, John opazi plavokosu ženu iz vlaka. Sjedila je za stolom sasvim u kutu.

Ne znajući ni sam zašto, John osjeti dužnost da joj priđe.

Ona podigne glavu tek kad zastane tik pred njenim stolom. Njene plave oči bile su vlažne. No, utučenost nimalo nije umanjila njenu ljepotu. Naprotiv, u svojoj bespomoćnosti očaravala je jače nego prije.

John se nakašlje.

— Dopuštate li da sjednem uz vas, madam?

Ona kimne bez riječi i pramen svoje svilenaste svijetle kose rukom odmakne s čela.

Johnu ponestane riječi. Lakše bi koltom riješio i najopasniju situaciju nego što bi započeo razgovor s ovako lijepom ženom.

— Zovem se John Chapman — napokon izusti — ako vam mogu pomoći, madam...

Ona se nasmiješi. Bio je to osmijeh bola i ravnodušnosti. Zatim umorno odmahne glavom.

— Hvala vam na ponudi, mister Chapman. No, već ću se nekako snaći. Čuli ste što je rekao onaj razbojnik: 'Ženama kao što sam ja uvijek se pruži prilika.' Dakle, u ovom ću gradu makar prati suđe i ribati podove dok ne zaradim novac za kartu do San Francisca. Tako vam je to, mister Chapman.

Johna zaprepasti duboka ogorčenost što je izbijala iz svake njene riječi.

— Ali, slušajte, mađam...

— Oprostite — promrmlja ona. — Moje ime je Rose Mulgrave. Udovica sam, muž je umro prije dvije godine.

John se još više zbuni. Možda ga je njena otvorenost iznenadila.

— Želio bih sam ponoviti svoju ponudu — započne bojažljivo. — Molim vas, ne shvatite me pogrešno. Cilj moga putovanja je Cheyenne Wells. Možda biste željeli da vam netko pomogne dok ne razmislite i ne odlučite što ćete poduzeti u ovim prilikama.

Ona ga ravnodušno pogleda.

— Znam da nemate nikakvih pomisli. To se vidi na vama. No, ne mogu prihvatiti vašu ponudu. Previše biste me zadužili. Shvatite, cijelog života sama sam se brinula o sebi. Nelagodno bih se osjećala kad bi sada netko drugi brinuo moje brige.

— Kako želite — odgovori joj on. — Mogao bih vam pozajmiti novac

za nastavak putovanja ili za sobu u hotelu u Cheyenne Wellsu. Vratit ćete mi ga kad budete mogli.

Rose Mulgrave razmisli nekoliko sekundi, potom odlučno stisne usnice.

— Prihvaćam vašu ponudu, mister Chapman, ali samo zato što sam u bezizlaznoj situaciji. Odlučila sam uzeti sobu ovdje u hotelu. To će vam ujedno biti garancija da ne namjeravam pobjeći a da ne vratim dug. Tako dugo dok sam u Cheyenne Wellsu svakodnevno ćete se moći uvjeriti kako se zalažem da što prije namirim dug.

John zausti da kaže kako on to nije tako mislio, no, ništa ne reče. Osjeti da je ta žena proživjela štošta čega su mnogi ljudi pošteđeni. Da, jedino je to mogao biti uzrok njene ogorčenosti.

Zato je nije želio još više uznemirivati. Njoj je nužno potreban odmor i mir.

No, John je znao da će uskoro morati ponovno razgovarati s njom.

Da, to neće moći izbjeći.

II

Poslije ručka John ostavi Rose nasamo. Ona je pokušavala prikriti svoje osjećaje, no, činilo se da je sretna što je napokon otišao.

Rose Mulgrave trebala je vremena da se privikne na nov položaj u kojem se našla. John ju je odveo u jedini hotel u gradu i platio joj sobu za tjedan dana unaprijed. Sljedećih dana namjeravao je ponov-

no doći i pogledati treba li joj još štogod.

Glavna ulica Cheyenne Wellsa kupala se u suncu kad je John Chapman iz hotela izišao na natkriveni nogostup. Bilo je to sunce kasne jeseni te se u zraku već osjećala svježina koja prethodi oštroj zimi.

Oko podneva Cheyenne Wells bi zamro poput svih malih mjesta koja svoje postojanje zahvaljuju

ponajviše željezničkoj pruzi. Nikoga drugog nije bilo na ulici kad se John uputio prema uredu okružnog šerifa u središtu gradića. Odmah do ureda bila je velika trgovina mješovitom robom, a na suprotnoj strani ulice isticalo se šareno obojeno pročelje saluna »Cheyenne Pride«. Nekoliko konja stajalo je privezano za gredu.

Šerif Vinco bio je u svom uredu. Za njega nije bilo podnevnog odmora s obzirom na događaje koji su se odigrali prije nekoliko sati. Johna pozdravi gotovo ravnodušno. Unatoč tome John osjeti, da je šerif radoznao.

— Namjeravate, dakle, preuzeti ranč Četvrtasti B — reče Vinco kad je John sjeo na stolicu ispred pisaćeg stola, a torbu s lovačkom puškom odložio na pod pored sebe.

Iz unutrašnjeg džepa kaputa izvuče presavinuti papir i pruži ga šerifu.

— Ovo je potvrda o prijenosu vlasništva. Prijašnji vlasnik ranča bio je moj rođak. Budući da nije imao druge rodbine, u oporuci se sjetio mene.

Vinco pročitao što piše na potvrdi i vrati je Johnu.

— Dolazite iz Kansasa?

John kimne.

— Bio sam nadglednik na ranču kod Lesa Goddena u Hillsborou.

Vinco skupi obrve kao i uvijek kad bi nešto izazvalo njegovu pozornost. Jer, ime »stočarskog kralja« Goddena bilo je poznato i ovdje u Koloradu.

— Prokleta ste brzi na oružju — reče šerif mijenjajući temu razgovora.

John se nasmije.

— Naglednik mora biti bolji od drugih. U svakom pogledu. Vi to kao šerif zacijelo znate.

Vincovim licem preleti sjena, no odmah se pribere.

— Prijeđimo na stvar. Opišite razbojnički napad onako kao što ste ga vi doživjeli.

Johnovu uhu ne izmakne neobičan prizvuk šerifova glasa. No, nije imao razloga da mu se čudi; barem zasad ne. Stoga opiše sve što se dogodilo na željezničkoj pruzi nedaleko od Cheyenne Wellsa, ne ispustivši nijednu pojedinost.

— Gospođa Mulgrave stanuje preko u hotelu — doda na kraju. — Pozajmio sam joj nešto novca jer su joj razbojnici oteli sve što je imala. Ona vam može potvrditi sve što sam vam rekao, šerife.

— Hm — kimne Vinco. — Vidjet ćemo. No, jedan savjet mogao bih vam dati već sada, Chapmane: držite se podalje od svega što se tiče pljačkaša vlaka. O tome ne razgovarajte ni s kim osim sa mnom. Razbojnicima ste nanijeli težak udarac.

Johnovo čelo se namršti.

— Da, i? Govorite u zagonetkama, šerife. Ne biste li se mogli izražavati jasnije?

Vinco odmahne glavom.

— Uskoro ćete saznati što mislim. Osim toga, kao predstavnik zakona ne mogu vam otkrivati podatke o toku istrage.

— Razumijem. No, iza tih riječi svašta se može sakrivati.

Vinco stisne oči.

— Do viđenja, Chapmane. Rekao bih da imate dosta posla na svom ranču.

John ga pozdravi s čudnim smiješkom. Ljude koji su gledali u cijev

njegova »remingtona« taj je osmijeh otpratio u vječna lovišta.

Nitko u Cheyenne Wellsu nije poznavao visokoga i snažnog stranca. Ali sada se njegovo ime brzo pročulo, kao i činjenica da je na oružju brz poput najzloglasnijih revolveraša Zapada. Nitko nije znao da se Johnu Chapmanu ne treba približavati s lošom namjerom.

Izašavši iz šerifova ureda John se uputi u trgovinu. Vlasnik se zvao Edward Grundy, pisalo je to na povećoj tabli iznad ulaza. Unutra je vladao polumrak jer je nerazvrstana roba zaklanjala prozore. Prišavši tezgi, John odloži svoju torbu i pritisne zvonce.

Iza stražnjih vrata začuju se tromi koraci, a trenutak zatim u dućan uđe debeljuškasti čovjek srednjeg rasta, napola ćelav. Na nosu je imao naočale s metalnim okvirom, a oko pojasa bila mu je privezana prugasta pregača.

John opazi njegov nepovjerljivi pogled. No, pretvarajući se kao da ništa nije primijetio spomene svoje ime te na tezgju stavi pripremljen popis stvari koje nemjerava kupiti.

— Spremite mi ovu robu, mister Grundy. Doći ću za pola sata.

Ali vlasnik dućana nije se ni pomaknuo.

— Možete li vi to sve platiti? Ne dajem robu na veresiju.

John mu se zagleda u oči. Grundy skrene pogled.

— Mister Grundy, nisam vas tražio zajam jer mi nije potreban. No, ako hoćete trgovati sa mnom savjetovao bih vam da promijenite svoje ponašanje ili imate razloga da budete nepovjerljiv prema strancima koji se namjeravaju naseliti ovdje?

Govoreći to John odbroji pet novčanica po deset dolara i stavi ih na tezgju.

— Ne, ne — brzo odgovori Grundy. — Sve je u redu, mister Champ. Dobit ćete robu i račun.

John izađe.

U staji za čuvanje i iznajmljivanje konja ponovi se slična situacija. Vlasnik staje bio je spreman sklopiti posao tek kad je John pokazao novac.

John uzme kola za prijevoz tereta, čvrstog ričana kao stvorenog za vuču, i dugonogoga, mičičavog šarca za jahanje.

Tada krene iz grada prema sjeveru. Imao je kartu na kojoj je bio nacrtan položaj ranča. A imao je i najnužniju opremu.

Vozeći se po brežuljcima John prestane misliti na naobično držanje ljudi u Cheyenne Wellsu. Promatrao je pašnjake. Dobra je to zemlja za uzgoj stoke, pomisli. Nije ni sanjao da će na toj zemlji još štošta doživjeti.

• • •

Na željezničkoj stanici u Cheyenne Wellsu bilo je mirno. Crvenilo zalazećeg sunca odražavalo se na tračnicama koje su se gubile prema zapadu, prema Rocky Mountainsu.

Žuto svjetlo prodiralo je kroz prozor na katu stanične zgrade. Stup dima dizao se iz dimnjaka ravno uvis.

Rod Bucklin osjeti kako ga nešto stegne oko srca kad pogleda prema prozoru. To je njegov dom već godinama. Njegova žena i djeca nikad neće shvatiti zašto su ga izgubili ako ih ta nesreća zadesi jednoga dana. Oni i ne slute opasnost.

No, ne može im reći, mora šutjeti, ako ne želi sve staviti na kocku:

život svoje obitelji, dobro plaćeno mjesto šefa stanice, a i svoj vlastiti život.

Dugo je stajao ispred reda poslanih željezničkih pragova na kojima su nekoliko sati prije ležali leševi razbojnika. Jedino još nekoliko krvavih mrlja podsjećalo je na to. Radoznali građani razišli su se kućama, a vlak s razbijenim prozorskim staklima i rupama od metaka na vagonima odavno je krenuo dalje.

Rod Bucklin zna da taj događaj neće tek tako biti predan zaboravu. Doći će do novih krvoprolića. Možda još težih od ovih. A on je bespomoćan da bilo što učini. Živi u sredini koja mu nije sklona. Prema njemu odnose se neprijateljski. Građani s prezirom gledaju na nj, a on to osjeća. Još nisu zaboravili gradnju pruge. Premda uviđaju kako je upravo željeznica omogućila razvitak njihova smiješna gradića. Cheyenne Wells mogao je dobiti tu čast. No, željeznička pruga koja ima jedino Cheyenne Wells prevagnula je pri izboru sjedišta.

O svemu tome Rod Bucklin razmišljao je bezbroj puta. No, nikada nije shvatio zašto ti malograđani mrze prugu. Čini se da nisu mogli zaboraviti ono što se nekad događalo. Drukčijeg objašnjenja zapravo nema.

Leđa 40-godišnjeg šefa stanice malo su se pognula kad je nastavio večernjim obilaskom staničnih uređaja. Možda je predosjećao nevolje.

Skladište ugljena bilo je poluprazno. Odgovarajući zahtjev Bucklin je pretpostavljenima poslao još prije nekoliko tjedana. Teretni vlak s ugljenom imao bi stići za koji dan.

No, može li se u to pouzdati u takvim vremenima?

Neposredno iza skladišta ugljena bio je rezervoar za vodu podignut na drvenim stupovima. Bucklin je svakodnevno provjeravao ispravnost rezervoara, jer se često događalo da su ga gradski derani znali probušiti. Već od malih nogu osjećali su odbojnost prema željeznici, to su poprimili od svojih roditelja. Ali nitko zapravo nije znao pravi razlog.

Bucklin se popne ljestvama da bi bolje pregledao dno rezervoara. Sve je bilo u redu. Ni najmanjeg oštećenja, ni najmanje pukotine.

Šef stanice zadovoljno se spusti niz ljestve.

A onda se na posljednjoj prečki odjednom trgne.

Kao iz zemlje iznikao, pored ljestava je stajao neki mladić. Sigurno se sakrio iza skladišta ugljena kad se Bucklin popeo do rezervoara.

Šef stanice zagleda se u cijev teškog revolvra koji je mladić uperio u njega.

— No, Buckline? Kakav je srak tamo gore? — začu se podrugljiv glas mladića.

Šef stanice prepoznao ga je po glasu. Bio je to 17-godišnji John Beaver. Po vanjštini muškarac, no, zapravo još dječak. Nitko se, međutim, nije usudio to otvoreno reći. Jer Johnny Bear bio je spreman da na takvu primjedbku odgovori olovom. Bucklin je to dobro znao i zato se nije htio izlagati opasnosti.

— To ste vi, gospodine Beaver — reče šef stanice trudeći se da sakrije strah — što sam vam učinio da me ovako plašite?

— Dovoljno je da radite na željeznici — naceri se Johnny Beaver. —

Već zbog toga zaslužujete metak. Glupo je, međutim, to što bi umjesto vas došao netko drugi. Zato ste još uvijek živi, Buckline.

Bucklinu zadrhte koljena. Nikada nije bio osobito hrabar.

— Smijem li sići, gospodine Beaver? — zapita glasom koji nije mogao sakriti njegove osjećaje.

— Svakako. Želim razgovarati s vama — nasmije se mladić.

Drhteći od straha Bucklin se spusti niz ljestve i stane dva koraka ispred revolverске cijevi. Beaver se zabavljao videći kako je šefu stanice utijerao strah u kosti.

— O čemu... o čemu da razgovaramo? — promuća šef stanice.

Beaver revolverskom cijevi pokaže na hrpu željezničkih pragova. Sada se nije cerio. Lice mu je bilo prijeteći ozbiljno.

— Tamo preko ležala su šestorica mojih prijatelja, Buckline. Jasno vam je, dakle, što od vas želim čuti. Hajde, počnite.

Bucklin se premjesti s noge na nogu.

— Kad je jutros stigao vlak — započne oklijevajući — nastala je velika strka. Svi su odmah znali što se dogodilo. Iz vagona su iznijeli leševe šestorice muškaraca. Ljudi nisu mogli sakriti znatiželju.

— To znam! — Beaver će ljutito. — Ne izmotavajte se i ne brbljajte gluposti, Buckline. Što je s tim strancem, tim prokletim revolverašem, koji je kriv za sve ono što se dogodilo? Ispričajte mi sve što znate o njemu!

Bucklin kimne glavom. Bio je sretan da može odgovoriti na pitanje.

— Stranac se zove John Chapman. Bio sam slučajno prisutan kad

je nakon dolaska vlaka razgovarao sa šerifom Vincom. Strojovođa i ložač izjavili su da je Chapman taj koji je, hm, koji je napad...

— Nastavite — procijedi Beaver. — Što je s tim Chapmanom? Da li je otputovao dalje, ili je ostao ovdje?

Šef stanice odmahne glavom.

— On ostaje ovdje. Čuo sam da je postao novi vlasnik ranča Četvrtasti B.

Mladić zine od iznenađenja.

— Dobra vijest, Buckline. Uistinu dobra. Budete li mi i nadalje donositi tako dobre vijesti, dugo ćete živjeti. Na to vas ne trebam posebno upozoravati, zar ne?

— Da, gospodine Beaver — odvrati šef stanice.

— Dobro, Buckline. Da li je taj kopilan u gradu?

— Mislite na Chapmana?

— Nego na koga, čovječe! — naljuti se Beaver.

Bucklin namršti čelo.

— To ne znam, gospodine Beaver. Uistinu ne znam.

Momak lagano klimne glavom.

— U redu. Ubrzo ću to saznati.

Okrene se da će poći, no onda zastane.

— Nadam se da vam ne trebam posebno naglašavati, Buckline: nika-da niste sa mnom razgovarali, razumijete?

— Dakako! — brzo će šef stanice.

— Možete se pouzdati u mene, gospodine Beaver.

Cereći se, Johnny Beaver nestane iza skladišta ugljena.

Rod Bucklin pogleda osvijetljene prozore svoga stana. Odahnuo je shvativši da će ponovno vidjeti svoje, da je za neko vrijeme siguran.

Rančerske zgrade bile su podignute u širokoj ravnici. Predio je samo za zapada bio omeđen pošumljenim nizom brežuljaka udaljenih pet kilometara, dok se na ostale tri strane svijeta ravnica protezala unedogled.

Chapman se nasloni na otvorena vrata kuće. Pušeći cigaru zadovoljno je promatrao zemlju koja je sada bila njegovo vlasništvo. Johnov pokojni rođak izabrao je dobro mjesto za ranč. Od pošumljenih brežuljaka, tik pored ranča Četvrtasti B. proticao je bistar potok i više istočno ulijevao se u rijeku Smoky Hill.

Sočna zelena trava svjetlucala se na prostranim pašnjacima. Potok nikada nije presušio. Zemlja je imala dovoljno vode pa se tu moglo baviti ne samo uzgojem goveda nego i obrađivanjem zemljišta, a zatim i uzgojem konja, o čemu je John oduvijek sanjao. Mogao bi postati jedan od mnogih doseljenika koji su istovremeno bili i rančeri i farmeri, a koji se nikada nisu ni pokušavali nadmetati s moćnim i bogatim »kraljevima pašnjaka«. Kada bi raspoloživu zemlju znao iskoristiti, mogao bi živjeti lagodno i bezbrižno.

Rančerske zgrade bile su ušćuvane i na njima su se jedva vidjeli tragovi zuba vremena. S malo uložnog truda lako će ih urediti i dotjerati. Na ravnu i dugačku kuću pod pravim se kutem nadovezivala staja. S potokom obje su zgrade tvorile otvoreni kvadrat. Tu je John namjeravao sagrađiti prvi koral za

ergelu konja. Imao je dovoljno novaca da ih kupi barem desetak.

Nad predjelom se spuštala tama. Na vedrom večernjem nebu pojavi se blijed mjesec. Iz daljine začuje se zavijanje kojota koje naruši mrtvu tišinu nad predjelom.

John ugasi cigaru i krene u kuću da pripali svjetiljku.

No, tada naglo zastane začuvši slab šum, koji ne bi čuo nitko osim Johna Chapmana.

Tihi zvuk metala što su ga izazivale uzde konja.

Zvuk odmah zatim nestane...

Rančer je u tami osluškivao bez daha. Njegova osjetila budno su pratila sve što se zbiva oko njega. John instinktom nasluti opasnost.

Šum je došao sa zapadne strane. Tamo su ležale tamne sjene pošumljenih brežuljaka. Ni s koje druge strane nije mogao doći.

Ne žureći se, John Chapman pođe u kuću, i kao što je namjeravao, pripali petrolejku. Zatim s vješalice na zidu skine opasač s revolverom, prikopča ga i provjeri da li je bubanj pun. Dva paketića municije za pušku strpa u džep, pograbi svoju »marlin« pušku i kroz stražnja vrata izađe iz kuće.

Sa zapadne strane nije se moglo opaziti kako je stigao do staje i kroz hodnik između pregrada potrčao do srednjih vrata. U prolazu su stajala niska rančerska kola koja je kupio u Cheyenne Wellsu. U prednjim pregradama mirovala su dva konja.

John odškrine vrata staje i potpurnu gredu namjesti prema unu-

tra tako da se vrata ne bi zatvorila sama od sebe.

Odatle je imao pregled nad cijelim prostorom oko ranča. Kroz prozore se vidjelo slabo svjetlo petrolejke.

Visoki rančer bio je sasvim miran. Mogao je ovako osmatrati satima. Znao je da se napolju netko miče. Predosjećao je da mu nezvani gosti ne donose ništa dobro.

Johnove oči brzo su se privikavale na tamu. Zbog blijeđe mjesečeve svjetlosti sve je izgledalo nestvarno. U nekoj drugoj prilici ovakvo bi predvečerje bilo kao stvoreno za šetnju romantičnih mladih zaljubljenika.

Razmišljajući o tome John iznenada opazi sjene, koje su se na trenutak pojavile, da bi odmah potom nestale kao da ih je progutala zemlja.

Sasvim nečujno približavale su se ranču s južne strane potoka. Moglo je biti desetak muškaraca. Konje su ostavili ispred pošumljenih brežuljaka.

Od ranča su bili udaljeni možda još koju stotinu metara. No, udaljenost je ubrzo postajala sve manja.

John Chapman povuče ručicu zatvarača puške. Precizno izrađeni mehanizam njegove »marlin« puške jedva čujno škljocne, tako da to razbojnici nisu mogli čuti.

Krajnje oprezno kretali su se prema ranču. Jedan po jedan šuljali su se naprijed, dok su ostali priligli uz zemlju.

Bilo je očigledno da, premda brojčano mnogo nadmoćniji, dobro znaju koga napadaju. Inače ne bi toliko oprezno napadali jednog jedinog čovjeka.

John je imao dovoljno vremena da dobro razmisli o svemu. Bilo mu je potpuno jasno da su napadači na vlak pretrpjeli težak poraz. Nema sumnje da bi se osvetili kad bi mogli. No, tek nekoliko ljudi u Cheyenne Wellsu zna da je John Chapman novi vlasnik ranča Četvrtasti B.

Povezanosti su bile očigledne. No, pozadina je bila još nejasna. John Chapman čvrsto odluči da to razjasni.

Da je riječ o razbojnicima koji su napali vlak, a sada tu pred njim u mraku vrebaju na nj — nije posumnjao ni jednoga trena.

Razbojnici su zastali udaljeni od ranča pedesetak metara.

Odjednom zasvjetluca sjajan čelik oružja.

Johnovi protivnici načinili su veliki polukrug, koji je počinjao na potoku. Na taj način mogli su munjevito napasti i ranč držati u svojim rukama.

John zaustavi dah. Sada je sve ovisilo o tome hoće li nasjesti na njegov trik i povjerovati da se nalazi iza osvijetljenih prozora kuće.

Za nekoliko sekundi i to je znao.

Poluglasno promrmljana zapovijed naruši tišinu.

Serijski bljeskovi iz pušcanih i revolverskih cijevi propara tamu.

S praskom hitaca pomiješa se pucnjava prozorskih stakala, od kojih nijedno nije ostalo cijelo.

John odmah opali.

Metak za metkom ispaljivao je iz svoje »marlin« puške, još prije nego što je utihnuo i posljednji hitac napadača.

Glasni krikovi dopru do Johna. No, to nisu bili samo krikovi što su tražavali bijes i srdžbu. John je

dobro ocijenio položaj svakoga pojedinog blijeska oružja prije nego što bi sam opalio.

Nije brojio metke. No, ispalio je najmanje desetak puta, prije nego što je napustio svoj zaklon.

Povukao se pravovremeno. Razbojnici su uvidjeli da su prevareni.

Konji u staji preplašeno zanjiste kad su meci počeli udarati u vratnike.

Sada nije mogao voditi brigu o životinjama. U trku napuni pušku.

Otvori sporedna vrata staje. Pred njim je bio ugao između staje i kuće.

Iza ugla kuće izroni sjena.

John je, kao obično, »marlin« pušku nosio u lijevoj ruci.

Munjevito potegne revolver brzinom što je graničila s nevjerojatnošću, a kojoj se njegov protivnik nije nadao iako je pušku nosio prislonjeno uz obraz, spreman da svakog trenu opali.

Razbojniku ispadne oružje djelić sekunde nakon toga što vatreni blijesak poleti prema njemu.

Smrtno pogođen nije čuo potmulu prasak teškog revólvera. Bio je mrtav prije nego što je natraške pao na tlo.

John se samo trenutak zadrži na sporednim vratima. Jer, razbojnici su sada znali gdje se nalazi. A još više zbog toga što je bilo sasvim sigurno da su došli oko kuće namjeravajući ga napasti s leđa.

Jednim skokom udalji se lijevo u tamu, dalje od ulaza u staju.

Od strane potoka pucnjevi utihnuli.

Međutim, na uglu kuće praskala je vinčesterka. Međi muklo udarahu u drvena vrata staje.

John ponovo opali iz revólvera.

Prasak teškog kolta popratilo otegnuti krik.

Trenutak zatim nešto padne na tlo. Bila je to vinčesterka.

John iskoristi povoljan trenutak i potrča do stražnjeg dijela kuće. Zajući se kad opazi da je petrolejka još uvijek čitava i da baca svjetlost kroz jedan od stražnjih prozora. Slabo svjetlo bilo je, međutim, dovoljno da John primijeti sjenu razbojnika koji se naslonio na zid kuće i polako sagibao.

Razbojnik pokušava trgnuti revolver.

No, John bijaše brži. Jednim skokom nađe se pokraj njega i udari ga revolverskom cijevi po glavi.

Ne stigavši ni pisnuti, razbojnik se sruši na tlo.

John Chapman gurne revolver u futrolu i stigne do pročelja na zapadnoj strani kuće.

Razbojnicij su učinili prvu veliku pogrešku. Vjerovali su naime da su samo dvojica od njih dovoljna da se te strane obračunaju s Johnom.

Ubrzo ih John opazi kako pognuto trče preko otvorenoga prostora pucajući prema prolazu između dviju zgrada.

Nasmijavši se njihovoj neopreznosti John prisloni uz obraz »marlin« pušku. Njegov prvi metak proleti iznad glava razbojnika. Potom njegovi meci zaoraše tlo na mjestu na kojem su se ispružili tražeći zaklon. Krikovi poprate praskanje Johnove puške.

Preostalu šestoricu zahvati panika. Odjednom su se osjećali nemoćni kao na poslužavniku izloženi strijelcu koji gotovo da ne zna za promašaj.

John je pucao. Mirno kao da se nalazi na vojničkoj streljani. A svaki drugi njegov metak pogađao je cilj, iako ne i smrtno.

Kod staje bljesne iz revolverске cijevi.

Rančer tik iznad glave osjeti udarac olova. Ne uzbuđujući se, odmah okrene pušчанu cijev i opali.

Nije bio siguran da je pogodio. No, drugi bljesak oružja istog strijelca ovaj put izostane. Razbojnik tamo preko mora da se prišuljao duž sjevernog zida staje. Zacijelo je još jedan bio tamo.

Taktika napadača da Johna Chapmana okruže nije bila naivna. Pogriješili su, međutim, pouzdajući se u brojчанu nadmoć i vjerujući da će ga vrlo lako svladati. No, upravo je to bila najčešća pogreška svim onih koji bi se našli licem u lice s visokim rančerom.

John ponovo obrati pažnju na otvoreni prostor ranča.

Ali, tamo iznenada odjekne glasna zapovijed za povlačenje, poslije koje su se čuli još samo žurni koraci.

Visoki rančer opazi razbojнике kako nestaju u prolazu između kuće i staje. Odmah požuri prema stražnjem dijelu kuće da ih odatle isprati svojom »marlinkom«.

Stigavši do ugla zgrade spusti pušku.

Razbojници nisu pokazivali namjeru da nastave borbu. Šum njihovih koraka izgubi se u mraku. Nekoliko minuta John je ostao iza kuće oprezno se ogledavajući na sve strane, sve dok se nije uvjerio da su s one strane potoka napravili veliki luk oko njegova imanja.

Nešto poslije začuje se topot konjskih kopita koji se brzo udaljavao.

Na Johnovim usnama pojavi se smiješak kad se okrenuo prema čovjeku koga je udario revolverskom cijevi. Razbojnik je još uvijek ležao u nesvjesti. John ga razoruža odvuče do kuće i nimalo nježno spusti na pod.

S trijema skine petrolejku i pogleda napolje. Na otvorenom prostoru i iza staje nije ostao nijedan napadač. Samo je jedan mrtvi razbojnik ležao iza stražnje strane kuće.

John se vrati kući, objesi svjetiljku, s ognjišta donese vedro vode, te ga izlije na razbojnika koji je ležao na podu.

Razbojnik zakašlje dolazeći k sebi. Tek ga je sada John mogao bolje pogledati. Plave oči u dječaćkoj su nemoći žmirkale u svjetlo što je dopiralo s trijema. Lice mu je bilo blijedo, brada glatka još nijednom obrijana, pokrivena tek gdje kojom svijetlom dlačicom. Mladić je odviše rano zapao u surovo i vrlo loše društvo. No, to ništa nije mijenjalo na stvari, već je bio bezobziran razbojnik.

Osim ogrebotine na desnoj nadlaktici i otekline na glavi, nije bio teže ozlijeđen.

Visoki rančer zgrabi ga za ovratnik kožnatoga prsluka, lakoćom ga podigne i posjedne na stolicu.

Mladić bolno zastenje. Iz očiju mu je izbijala mržnja.

John ga pogleda u oči.

— Kako se zoveš, mali?

— Ja sam meksički car, gospodine! — zareži razbojnik nacerivši se.
— Ubijte me već jednom, da se napokon smirim.

— Ti si budalala! — reče John ne mogavši suzdržati smijeh. — Praviš se važan i hrabar, a kad bih te uistinu htio ubiti, ti bi cvilio poput šugavog psa. Kad te metak samo okrznuo derao si se kao zaklana svinja. Bolje bi bilo da odeš kući i da se isplačeš na majčinu krilu.

U mladićevim očima plamtjela je vatra mržnje. Razjareno pljune pred Johna.

— Čekajte samo, dok mi dođete pred revolversku cijev, gospodine! Proći će vas volja za ruganjem!

John nije reagirao na mladićeve riječi.

— Slušaj me dobro, mali! Ostaviću te na životu i možeš se vratiti svojim ljudima. No, tvoga mrtvog prijatelja, koji još leži napolju, odnijet ću šerifu Vincou. Reci svojim ljudima da ne želim ništa drugo osim mira. I da ću vas zaboraviti ako me ostavite na miru. Ne shvatite li to ozbiljno, morat ćete me pobliže upoznati, a to bi moglo biti vraški neugodno, mali.

— Samo vi pričajte takvim tonom! — poviče mladi razbojnik. — Moji prijatelji će vas naučiti pameći i istjerati odavde!

John ga zgrabi tako brzo da se mladi napadač trgne. Uzalud se pokušavao istrgnuti iz čeličnoga zagrljaja snažnog rančera. Samo jednom rukom držao ga je za ovratnik, a razbojnik je imao osjećaj da visi na vješalici.

Visoki rančer privuče ga bliže k sebi.

Mladićevo lice ispuni se strahom.

— Što se mene tiče, možete činiti što vas je volja — reče John — ali nedužne građane ostavite na miru. Vi niste ništa drugo već podli razbojnici koji zaslužuju vješala.

Odgurne ga od sebe.

— A sada se gubi! I ne dolazi mi više pred oči!

Mladić posrćući izađe.

John pogleda za razbojnikom koji nesigurna koraka nestane u mraku.

IV

Grad je još spavao. Činilo se da su ga prve sunčeve zrake pomalo budile.

Još prije izlaska sunca John napusti svoj ranč. Snažni ridan vukao je niska rančerska kola na kojima je ležao leš razbojnika pokriven grubim platnom.

Na gradskom nogostupu moglo se vidjeti tek nekoliko muškaraca. Neki nisu obraćali pažnju na stranca koji im nije bio ni najmanje drag; plašili su ga se ne manje

nego problema koje je izazvao svojim dolaskom. John osjeti kako se trude da ga ne primijete. Trgovac Grundy, koji je ispred dućana postavljao reklamne natpise, opazivši Johna žurno uđe u kuću.

Ispred šerifova ureda John zaustavi kola i ridanove uzde priveže za gredu.

Potom iskoči s kočijaševa sjedala i spretno se dočeka na noge u pijesku ispred nogostupa.

Serif je primijetio njegov dolazak, jer se u trenutku kad John zakači na nogostup pojavi na vratima ureda.

— Dobro jutro — pozdravi ga John. — Razlog mog posjeta, na žalost, nije ugodan.

Vinco kimne glavom i namršti čelo.

— To se moglo i očekivati, Chapman. Čovjek se mora naviknuti da vas viđa u vezi s neugodnim stvarima.

Na njegovu primjedbu John slegne ramenima. Nije bio raspoložen svađati se sa šerifom, barem dok ne sazna razloge njegova držanja.

U nekoliko riječi rančer objasni što se dogodilo.

Serif ne odgovori, pođe do rančevih kola i odgrne platneni pokriivač. Dok je promatrao mrtvaca, na njegovu licu nije se opažala ni najmanja promjena.

— Poznajete li ga? — zapita John.

Vinco odmahne glavom.

— Možda je za njim izdana potjernica — nastavi rančer.

— Vidjet ćemo.

John se nasmiješi na svoj zagonetni način.

— Što namjeravate učiniti, šerife? Napraviti šalu od ovoga? Vama kao da sve to nije dovoljno ozbiljno?

Vinco ledenim pogledom ošine rančera.

— Ne miješajte se u moje poslove, Chapman. Poslušajte moj savjet i držite se podalje od svega. Vaša pojava u Cheyenne Wellsu na čudan je način povezana s neprestanim neprilikama. U vašem je interesu da tome uskoro bude kraj.

John se prestane smješkat.

— Što će biti s lešom? — zapita.

— Odnosite ga Coroneru — odvratit šerif.

Rančer se okrene ostavivši šerifa. Znao je da gleda za njim kad je kola okrenuo prema rubu grada gdje je stolar i pogrebnik imao svoju radionicu.

Poslije četvrt sata siđe s kola ispred saluna »Ponos Cheyennea«. Uzme pušku koja je bila zataknuta pored sjedala u kolima. Ovdje nikome nije mogao vjerovati.

Salun je bio sasvim prazan. Prostorija je zaudarala po hladnom dimu i ustajalom pivu. Iza šanka stajao je muškarac u košulji zabavljen pranjem čaša preostalih od minule noći.

John pozdravi gostioničara i naruči doručak.

Čovjek iza šanka odmahne glavom.

— Zao mi je, gospodine, ali ne kuhamo. Kod nas možete dobiti samo hladna pića. Nemamo jela ni kave.

Gostioničar nije ni pomišljao na to da prekine čišćenje čaša.

John se savlada. Naglost mu, na sreću, nije bila slaba strana. Ovom momku najradije bi zaronio glavu u sudoper. Znao je da to ne bi imalo smisla. Ništa ne bi pomoglo kad bi na neobično držanje građana Cheyenne Wellsa odgovorio primitivnom surovošću.

Ostavivši gostioničara samog, John pođe do hotela na istoj strani ulice, samo dvije kuće dalje od saluna.

Već iz predvorja, na svoju veliku radost, opazi Rose Mulgrave, koja je zajedno s gostima hotela upravo doručkovala.

Vlasnik hotela bio je čelavi muškarac, koji se, žmirkajući očima, neprestano ogledavao na sve strane. I nehotice se odmakne kad John pristupi njegovoj tezgi.

— Sjećate li se?

Čelavko potvrdno kimne glavom.

John mu pruži novčanicu.

— Želim doručkovati. Uobičajeno: kavu, kruh, pržena jaja sa slaninom...

— Ja...bojim se, gospodine, da naša kuhinja više ne...

Čovjeku od straha zastane riječ u grlu kad se John odjednom nagne naprijed i ošine ga hladnim pogledom. Johnov glas jedva se čuo, no, zvučao je prijeteći.

— Platilo sam doručak i vi ćete mi ga donijeti. Jeste li me razumjeli, gospodine?

Čelavi vlasnik zadrhti.

— Da, gospodine, dakako, potrudit ću se.

— Donijet ćete mi ono što sam naručio.

— Odmah, gospodine, odmah.

Čelavac je bio sretan što može nestati kroz stražnja vrata.

Bijesan i gladan John Chapman uđe u blagovaonicu.

Rose Mulgrave odmah ga primijeti. Podigavši glavu nasmiješi mu se.

Johnova mračnog raspoloženja u trenu nestane. Kao da uopće nije bio bijesan, uzvratu osmijeh mladoj udovici i sjedne pored nje. Muškarci za pokrajnim stolovima nisu se osvrćali na njih. Bili su to stranci.

— Obećao sam da vas nekoliko sljedećih dana neću uznemiravati, gospođo Mulgrave. No, bio sam prisiljen doći u grad. A ovo je jedini lokal u kome mi ipak daju jesti.

Rose odloži pribor za jelo.

— Razumijem, gospodine Chapman. Otkako sam u gradu slušam razgovore u kojima ljudi prema vama ne izražavaju simpatije.

— To sam primijetio.

John je namjeravao reći još nešto, ali ne nastavi jer je vlasnik hotela donio doručak.

— Želite li još nešto, gospodine?

— Da.

— Izvolite?

— Gubite mi se s očiju.

Čelavko ne sačeka da mu to još jednom kaže.

Mlada udovica se nasmiješi.

— Moram vas zamoliti da mi oprostite. Prekjučer sam se ponašala kao glupa učenica.

— Ništa, ništa. Prisjetite se samo u kakvom ste se položaju nalazili — odvrati John i počne jesti.

— Svejedno nije bilo lijepo od mene.

— Zaboravite to, gospođo Mulgrave.

— Zovem se Rose — tiho napomene mlada žena.

John iznenađeno podigne glavu. U njenim poput mora plavim očima pročita neskrivenu simpatiju.

Zamolj je da i ona njega zove imenom.

— Johne — reče mlada žena. — U ovom gradu imat ćete neprilika. Čudno je to, ali čini mi se da su građani na strani razbojnika. Ne shvaćam kako poštenu i čestitu ljude mogu biti na strani zlikovaca?

— To ne bi bilo prvi put da stanovnici nekog grada štite razbojnike. Pogriješio sam kad sam podigao oružje na te tobožnje junake.

— Niste pogriješili — usprotivi se Rose, — To što ste učinili bilo je ispravno, Johne. Osim toga, zašto seljeznička kompanija ne spriječi

razbojнике u njihovu prljavom poslu?

— Ne znam, Rose. No, otkrit ću to.

Pošto je pojeo doručak, John htjede otići.

Odjednom na ramenu osjeti njezinu ruku.

— Ostanite još malo, John. Molim vas. Željela bih razgovarati s vama.

John se nasmiješi.

— Moram obaviti još jedan posao, Rose. Čim završim, vratit ću se. Slažete se?

Odgovorila je nježnim pogledom.

• • •

Kola i konja smjesti u staju za iznajmljivanje. »Marlin« pušku ostavi kod Rose u hotelu. Možda mu u gradu ipak neće trebati.

Na prozorčiću ureda za izdavanje karata na željezničkoj stanici prepozna čovjeka koga je vidio jučer uz šerifa Vincoa kad je ovaj razgovarao sa strojovođom i ložačem.

— Vi u ovom gradu zastupate »Kansas Pacific Railroad«? — zapita John pošto su izmijenili uobičajeni pozdrav.

— Točno — odvrati Bucklin. Vidjelo se da nije oduševljen prisutnošću Johna Chapmana.

— Gospodine Bucklin, onda mi možete reći što znate o bandi, o vučibatinama, koje pljačkaju bespomoćne putnike oduzimajući im posljednji peni.

— Što da vam kažem, gospodine Chapman. Moj je zadatak da vodim brigu o stanici Cheyenne Wells, a ne da se borim s razbojnicima. U direkciji »Kansas Pacific« znaju kada i kakve mjere treba poduzeti.

John ljutito odmahne glavom.

— Prokletstvo, Buckline, vi ste i ranije čuli o tim momcima! Vjerojatno sumnjate na nekoga. Jesu li napadači odavde, ili je to banda koja napada na različitim mjestima?

— Nije moj zadatak da to ispitujem — odvrati Bucklin izbjegavajući odgovor. — Znam da se napadi ponavljaju godinama. No, ako želite saznati nešto поближе, morate se obratiti direkciji »Kansas Pacific« u Kansas Cityju. A možda bi vam mogli pomoći i u ispostavi u Denveru.

— Ne tražim nikakvu pomoć — zareži John. — Želim provjeriti da li će građani i nadalje šutke trpjeti razbojničke napade. Ni šerif Vinco, čini mi se, nije čovjek koji bi bio sposoban da stvar izvede na čistac.

Bucklin zbunjeno slegne ramenima.

— Šerif čini ono što može. Pokušao je sve da uhvati razbojнике. No, svaki put nestanu kao da su propali u zemlju. Shvaćam, gospodine Chapman, da ste zabrinuti pošto ste jučer...

John podigne ruku i upadne mu u riječ.

— Jednog dana postat ćete govorljiviji, Buckline. Siguran sam.

Rančer se okrene i ode.

Šef stanice našao se u nedoumici razapet sumnjom a još više strahom. Znao je da je uhvaćen u zlokovnu mrežu iz koje se sam ne može izvući.

John Chapman vrati se u hotel. Čvrsto je odlučio da nikoga ne pita za savjet, a kamoli da s nekim razgovara. Osim, dakako s Rose Mulgrave. No, to je bilo nešto sasvim drugo.

Vlasnik hotela uvuče se u sebe kad se John Chapman približi tezgi.

— Gdje je gospođa Mulgrave? — zapita ne pozdravivši.

— U svojoj sobi, gospodine — odvrati čelavko. — Soba broj četiri na prvom katu.

John se popne stepenicama ne obazirući se na vlasnika hotela. Pokuca na vrata na kojima je bila pričvršćena brojka četiri.

— Da, slobodno — začuje se iz sobe glas mlade žene.

Ušavši u sobu John zatvori vrata i neodlučno zastane. Rose je gledala kroz prozor, no, čim John zatvori vrata okrene se prema njemu. Rančer opazi da je njegova »marlin« puška naslonjena uz ormar.

Rose ponudi Johnu da sjedne. On je poslušao i odjednom osjeti onu istu nesigurnost koja ga je obuzela pri prvom susretu s mladom udovicom.

Ona ga pogleda u oči.

— Još nisam srela tako iskrenoga i poštenog muškarca kao što ste vi — reče. — Znam da sam se prekjucer ponašala nemoguće. Tek sam poslije uvidjela da zaslužujete puno povjerenje, Johne.

Visoki rančer nervozno se trgne.

— Rose, ja nisam ni bolji ni lošiji od ostalih! Ne bih želio da smatrate da ste mi bilo što dužni.

— Ne mislim to — reče mlada žena. — Učinila sam vam nepravdu. U očaju zbog gubitka novca

smatrala sam vas licemjernim i podmuklim poput svih onih muškaraca koji su se ranijih godina vrtjeli oko mene. Usprkos tome što sam bila udata, Johne. A samo zato što je moj muž bio bolestan i bespomoćan. Kratko vrijeme pošto smo se oženili teško je obolio. Bilo mu je sve lošije, a posljednju godinu nepomično je ležao. U to vrijeme već sam naučila da radim za oboje i namičem sredstva za život. Liječnici su digli ruke od moga muža. Zнала sam da je njegova smrt samo pitanje vremena. No, još prije nego što je umro napastovali su me muškarci gledajući me samo kao ženu koja je sa svakim od njih spremna poći u krevet. Shvatite, Johne. Zato sam se onako ponašala. Sjećanja na prošlost odviše su svjež.

John je nježno uhvati za ruku.

— Slutio sam da ste proživjeli nešto neugodno, Rose. Zato sam odlučio da vas potražim tek za nekoliko dana.

Ona ga pogleda očima vlažnim od suza.

— Sretna sam što si došao. Tako sam sretna, vjeruj mi!

Odjednom se našla uz njega. John osjeti kako su mu se njene ruke ovile oko vrata, osjeti njeno tijelo koje se pripijalo uz njegovo. I njene nježne usne kako traže njegove.

Zaboravili su na sve.

Tek sljedećeg jutra John se odveze na svoj ranč. Rose mu je pomogla da zaboravi neugodne trenutke što ih je doživio prethodnih dana. No, John nije bio sanjar koji uporno izbjegava stvarnosti pogledati u oči.

Sa svakim prijeđenim metrom, kojim se približavao ranču Četvrtasti B, sve jače je osjećao da će se morati ogorčeno boriti za svoju zemlju. Razbojnici će mu na svakom koraku stvarati neugodnosti.

Na otvorenom prostoru ranča ispregne konja, odvede ga u staju i daje mu sijena, kao i šarcu koji ga pozdravi veselim rzanjem. Potom istovari materijal koji je dovezao iz grada da popravi razbijene prozore na kući. Prije nego što je krenuo na posao, naloži vatru da skuha kavu i obilan doručak.

Već oko podne postavio je stakla na svim prozorima. Pospremanje i čišćenje kuće obavio je brzo. Samo rupe od metaka na zidu staje podsjećale su na borbu koja je vođena pretprošle večeri.

Poslijepodne osedla šarca i napusti imanje odjahavši prema sjeveru.

Trebalo mu je pola sata da stigne do granice svog posjeda obilježene trošnom ogradom. Tada spazi prva stada goveda što su pasla na blagim brežuljcima.

Kingmanov ranč ležao je u uvali okruženoj brežuljcima. John je po pričanju svoga pokojnog rođaka znao da je taj ranč otprilike jednako velik kao i Četvrtasti B. Njegov posjet Kingmanovu ranču nije bio slučajna i nije značio samo žak

pažnje i učtivosti prema prvim susjedima. Na njemu je nakon smrti Johnova rođaka smješteno stado od pedeset grla s ranča Četvrtasti B. Sljedećih dana John je namjeravao preuzeti stado i otjerati ga na svoje pašnjake.

Imanje Kingmanovih sastojalo se od kuće, slične onoj na ranču Četvrtasti B, dviju staja i niza korala u kojima su bili prekrasni konji. Na otvorenom prostoru ranča okretalo se kolo tjerano vjetrom koje je iz dubine zemlje vadilo svježju vodu i punilo veliko drveno korito. Ovdje nije bilo potoka koji bi navodnjavao tlo.

Dolazak nekoga rančera nije ostao nezapažen. U trenutku kad John zaustavi konja ispred korita za vodu, iz staje izađe muškarac.

Bio je vitak, tamnokos, a moglo mu je biti najviše trideset godina. Crte lica bile su skladne, simpatične. Pravi tip muškarca o kome sanjaju mnoge djevojke. Grubu pamučnu košulju i sive radne hlače mogao bi odmah zamijeniti elegantnim odijelom.

John ga pozdravi i predstavi se.

— Ja sam Floyd Kingman — odvratiti tamnokosi muškarac. — Dodite u kuću, gospodine Chapman. Moja majka će se veseliti da vas upozna.

Visoki rančer kimne glavom. Nisu mu bili poznati odnosi u porodici Kingman. Floyd je spomenuo samo svoju majku.

Pravu stranu tih odnosa saznao je poslije. Louise Kingman bila je mršava žena sijede kose, povezana u pundu, što je njenom licu davalo

posebnu strogost. Imala je jedno-stavnu dugu haljinu, kakvu su nosi-le žene prvih doseljenika. Bilo je očigledno da gospođa Kingman ne drži mnogo do svoje vanjštine.

Donijela je kavu za gosta koji je s njenim sinom sjeo u lijepo uređe-noj sobi.

— Mi smo živjeli u dobrim odno-sima s Ronaldom Druryjem — reče gospođa Kingman, napunivši lonči-će kavom koja se pušila. — On je bio vaš ujak, gospodine Chapman?

— U drugom koljenu — odvrati John. — Nisam baš mnogo učinio za to nasljedstvo. No, on se sjetio da sam jedini rođak koji se nešto razumije u poslove na ranču.

— Ronald je jednom o tome go-vorio, u vrijeme dok je moj muž bio još živ. Vi ste bili predradnik na velikom ranču, ako se na varam, u Kansasu, zar ne?

— Da, gospođo. Kod Les Goodena, u Hillsborou.

Floyd Kingman začuđeno razvuče usnice. — Kod Goldena, koga nazi-vaju »kraljem govedara«? On je vr-lo utjecajan jer se njegovo ime i ov-dje pojavljuje u novinama. Čini se da tamo preko u Kansasu ne znaju za probleme s kojima se mi ovdje borimo.

John iznenađeno pogleda tamno-kosog rančera.

— Kakvi problemi? Opazio sam samo da ovdje gomila razbojnika ugrožava sigurnost građana. Ako je to ono što vi mislite, vjerujem da bi se tome moglo stati nakraj.

Kingmanovo se lice ukruti.

— Ne zaključujte prebrzo, gospo-dine Chapman. Čuo sam za neprili-ke koje ste ovdje doživjeli. Vi ste stranac u okrugu Cheyenne. Stoga

ne poznajete odnose koji ovdje vla-daju.

John se jedva primjetno nasmije-ši.

— Bio bih vam veoma zahvalan kad biste mi objasnili te odnose. U gradu nisam našao nikoga tko bi to htio učiniti.

— Ljudi u gradu su nepovjerljivi — reče Kingman. — Osobito prema strancima. S nama kao susjedima to je nešto sasvim drugo. Morali bis-mo se slagati jedni s drugima.

John ne prečuje pitanje koje se krilo iza ovih riječi.

— I ja mislim tako — reče.

Louise Kingman zašuti. Činilo se da bi radije samo slušala razgovor dvojice muškaraca.

Njen sin zavalj se u naslonjač.

— Vidite, gospodine Chapman, moga oca ubili su željezničari još prije nego što su počeli graditi pru-gu.

John je pažljivo slušao.

— Žao mi je — promrmlja — to nisam znao.

Činilo se da je Floyd Kingman prečuo njegove riječi.

— Sitni rančeri i farmeri pobuni-li su se protiv ustupanja zemljišta za prugu — nastavi Floyd. — No, protiv moćne kompanije »Kansas Pacific Railroad«, koju je podržava-la vlada, nisu mogli ništa. Mogli su birati samo između dviju mogućno-sti: ili željeznici potrebnu zemlju ustupiti za upravo smiješnu cijenu, ili čekati dok im je silom oduzmu. Moj otac odlučio se za ovo drugo i zajedno s ostalima tužio kompaniju. No, rančeri i farmeri nisu uspjeli. Predstavnici kompanije došli su s pojačanjem, s revolverašima kojima nije bilo stalo do ljudskih života. Svaki željeznički vagon vlačen je

krvlju, gospodine Chapman. Valjda ne mislite da se to može zaboraviti tek tako.

John je shvaćao u što se upustio. Tvrdoglavi ljudima jedan jedini put u njihovu životu nanijeto je zlo i netko se prema njima ponio podlo. To je bio povod da ostanu ogorčeni cijeloga života i da osim mržnje ne poznaju ništa drugo.

John je mogao zamisliti što je željeznička kompanija priredila ljudima u ovom kraju. I on sam vjerojatno bi tada postupio jednako kao ozlojeđeni sitni rančeri i farmeri.

Svoje mišljenje zadržao je, međutim, za sebe.

— Ne — reče John poslije kraće šutnje. — Nepravda se ne može zaboraviti. No, to ne može biti isprika razbojnicima da napadaju vlakove i pljačkaju nedužne putnike. Željeznica ne trpi gotovo nikakvu štetu, stradaju samo nedužni.

— Varate se — odvrati Floyd Kingman. — Ti ljudi nisu razbojnici. Oni nastavljaju borbu što su je svojevremeno započeli naši očevi. Oni se bore protiv željeznice i tako pomažu ljudima kojima je izgradnjom pruge nanesena šteta.

John se ponovno nasmiješi.

— Slušajući vas kako govorite, gospodine Kingman, rekao bih da ste u pravu. No, ja sam osobno doživio napad razbojnika. Vidio sam da je tim momcima važan samo novac putnika. Uzimaju ljudima novac koji su oni teškom mukom stjecali cijeloga života.

Kingman slegne ramenima.

— Može biti da je tako kao što kažete. No, u tom slučaju ljudi bi trebali razmisliti da ne putuju vlakom. Time bi cilj borbe bio postignut: kompaniji »Kansas Pacific«

bila bi nanijeta šteta. Putnici više ne bi putovali željeznicom i ona nikome ne bi bila potrebna.

John uvidi da s mladim rančerom nema smisla pregovarati. Floyd Kingman nije odstupao od svoga mišljenja, a John mu to nije mogao zamjeriti. On je zbog željeznice izgubio oca. Jedno je John ipak cijenio. Kingman je bio jedini čovjek koji mu je bez okolišanja otvoreno iznio svoje mišljenje.

— Došao sam zapravo zbog stada goveda — reče John. — Slijedećih dana želio bih ga preuzeti, a ponajprije podmiriti troškove koje ste imali.

Činilo se da je Floyd Kingman razočaran što je njegov sugovornik promijenio temu razgovora. No, to nije želio otvoreno pokazati.

Floydova majka, primijetivši da on nešto razmišlja, požurila je da odgovori Johnu. Glas joj je zvučao oštro, što je i odgovaralo strogosti njene vanjštine.

— Ronald Drury je platio unaprijed, gospodine Chapman. Vi nam ništa ne dugujete.

• • •

Utonuvši u razmišljanje. John je jahao brežuljcima sjeverno od ranča Četvrtasti B. Međutim, nijedna pojedinost u okolici nije mu izmakla. Njegova osjetila istinktivno su reagirala na svaku pa i najmanju promjenu. Život u divljini bio mu je najbolja škola. Naučio ga je mnogočemu od onog dana kad su mu prilikom napada Indijanaca poginuli roditelji, poslije u konjici i napokon kad je postao kauboj.

Približavao se prolazu između dva obrasla brežuljka.

John nasluti opasnost prije nego što ju je bilo što nagovijestilo.

Ali visoki rančer ostao je potpuno miran. Njegov konj nastavi svojim putem.

No, iza prividno mirne vanjštine, Johnu je poigravao svaki živac.

Odjednom ukoso zdesna, tik ispod vrha brežuljka, John primijeti kretanju.

Grana jednog grma lagano se povine.

A kada iz lišća izroni cijev puške, Johna više nije bilo u sedlu.

Reagirajući munjevito izvuče »marlin« pušku.

Prasne hitac, ali John se već bacio na zemlju i otkotrljao u stranu.

Metak zazviždi iznad njega i udara u obližnji grm.

Johnov konj preplašeno pojuri naprijed.

Rančer je upravo namjeravao potražiti zaklon iza grmlja na rubu puta.

U tom trenutku iznad njega ponovno flijukne metak.

A onda sa svih strana zapraskaju pucnjevi. Meci su se prijeteci zarivali u zemlju pored njega. Uvidio je da mu grmlje pruža slab zaklon. Bilo je samo pitanje sekundi kad će ga pogoditi metak iz zasjede.

Pušcana paljba postane sve žešća. Sav bijes njegovih podmuklih protivnika odražava se u toj paklenskoj vatri.

John shvati da se našao u bezizlaznom položaju.

Njegovi protivnici namjeravali su ga prikovati upravo za to mjesto. Kad bi im to uspjelo, John nikad više ne bi vidio svoj ranč. Mora naći drugi položaj, svejedno kako i gdje. Život mu je u opasnosti. Mora

nešto učiniti da se izvuče iz ove smrtne situacije.

Znao je da se njegovi protivnici skrivaju na uzvisinama s obje strane puta. Udaljenost nije iznosila više od trideset do četrdeset metara. Činjenica što ga još nisu pogodili ukazivala je na to da nisu bili vrsni strijelci.

John prillegne uz tlo i oprezno počne puzati natraške u pravcu odakle je došao.

Napadači nisu to odmah opazili, jer je John nastojao da ne dotakne grmlje i ne oda svoj položaj.

Na taj se način udaljio od onoga mjesta na koje je bila upravljena smrtonosna kiša metaka.

Žurio se želeći iskoristiti nesmotrenost napadača.

Puzeći natraške motrio je obrok na suprotnoj strani i otkrio dva različita mjesta s kojih je sijevala vatra iz cijevi.

U djeliću sekunde napola se uspravi, podigne »marlin« pušku i opali.

Već prvi njegov hitac pogodi cilj. Odjekne krik.

John potrči do ruba puta.

Napadači se na tren zbune. Njihova vatra oslabi. Bili su odviše sigurni da će lako obračunati s Johnom Chapmanom.

Visoki rančer povuče se dvadesetak koraka prije nego što mu je vruće olovo ponovno počelo zviždati oko ušiju.

Munjevito se baci na tlo.

Imao je sreću jer se našao u plitkoj jami koja je barem donekle pružala zaklon. Okrenuvši se, pušku odmah prisloni uz obraz.

Udaljenost od napadača bila je takva da su razbojnici bili sve neprecizniji. Pogotovo jer je visoki

rančer izmakao njihovim pogledima.

Samo je jedan, na obronku s desne strane puta, pucao sve točnije.

John nanišani prema mjestu na kojem su se pojavljivali bljeskovi iz puščane cijevi.

Opali, a onda repetirajući jedan za drugim isпали nekoliko metaka. Potom okrene cijev puške i slijedećih nekoliko metaka isпали prema suprotnom brežuljku.

Razbojnici osjete da imaju posla sa strijelcem koji odlično rukuje oružjem. John je trebao mnogo manje metaka da ih zadrži na istom odstojanju, ne dopuštajući im da mu se približe.

Tek kada je iznova morao napuniti magazin puške, ponovno zazvižde meci oko njega.

Visoki rančer sa zadovoljstvom ustanovi da se na obronku s lijeve strane kriju samo još tri napadača. a zdesna vatra sasvim utihne.

John Champman imao je prednost. Nije trebalo mnogo pa da se razbojnici sasvim obeshrabre. Pogotovo jer su uvidjeli da napad ne ide onako kako su predviđjeli.

Puneći još jednom svoju pušku, John se okrene. S lijeve strane počinjao je blagi uspon sav obrastao grmljem iza kojega su se skrivali strijelci.

John nije oklijevao. Napunivši magazin puške, jedan za drugim opali dva metka.

Slijedećeg trenu napusti zaklon i potrči uz obronak.

Razbojnici pokušaju da ga pogođe u trku.

No, poslije pet-šest koraka John se baci na tlo, da samo nekoliko sekundi nakon toga opet potrči dalje.

Ponovivši to nekoliko puta, sretno stigne na vrh brežuljka.

Sada je imao neusporedivo povoljniji položaj za gađanje.

Uvidjeli su to i razbojnici. Meci su sada zujali prema njima odozgo. Sada su odjednom prisiljeni da se brane. Njihov položaj svakim je trenom postajao opasniji.

John je gađao mirno i točno.

Odjednom se začuje krik. Johnov metak opet je pronašao cilj.

To je bilo odlučujuće. Razbojnici su shvatili da su dospjeli u beznadan položaj.

Prestali su pucati. Čulo se samo šuštanje granja praćeno bolnim uzdasima.

A onda iznenadni krik nadjača te šumove.

— Povedite me sa sobom! Ne možete me samo tako ostaviti ovdje! Ne smijete me...

Glas ranjenog razbojnika odjednom utihne kad se iza obronka začuo topot kopita koji se potom brzo udaljio.

John oprezno prijeđe preko puta.

Razbojnik je licem zgrčenim od bola čučao među grmljem. Opazivši Johna pokuša zgrabiti revolver. To mu, međutim, ne uspije, jer je mogao micati samo jednom rukom. Na mjestu gdje ga je okrznuo metak bjelasao se zavoj. Lijeva ruka bespomoćno mu je visjela niz tijelo. Metak iz Johnove puške pogodio ga je u lijevo rame.

Visoki rančer oduzme mu revolver i u velikom luku baci ga u grmlje. Isto učini i s vinčesterkom što je ležala na tlu.

— Vidi, vidi — reče John. — Nisam mislio da ćemo se tako brzo ponovnoresti, mali.

— Nosi se do vraga! — prostenja mladi razbojnik. Rana ga je žestoko pekla. Ali nije izgubio mnogo krvi, iako mu je metak ostao u ramenu.

— Promijenit ću ti zavoj da lakše dođeš do Cheyenne Wellsa.

— Ne! — poviče mladić. — Radi-je ću crknuti!

John se na to nasmije i munjevito udari.

Njegova pesnica pogodi u vrh brade i pošalje mladića u carstvo snova. Tada mu razdere košulju i načini-ivši zavoj omota ranu. Zatim podigne onesviještena razbojnika i spusti se do puta.

John se popne u sedlo i odjaše udesno oko brežuljaka. Ubrzo pronađe razbojnikova konja privezanoga za osušeno drvo.

VI

Pao je sumrak kada John Chapman sa svojim zarobljenikom stigne u Cheyenne Wells.

Mladi razbojnik uspravno je sjedio u sedlu. John ga nije vezao jer nije bio sposoban za bijeg.

Ugledavši dvojicu jahača ljudi su prekidali razgovore i John osjeti kako ga prate neprijateljski pogledima.

Ne osvrćući se na njih zaustavi šarca ispred šerifova ureda i privuče uzicu na kojoj je vodio razbojnikova konja.

John sjaše i za gredu priveže oba konja.

— Silazi! — zapovjedi razbojniku ispruživši ruku da mu pomogne.

No, ovaj pljune na njega.

Visoki rančer poskoči u stranu

— Da nemaš metak u ramenu promrmlja John — dobio bi ljute batine, mali. Možda ćeš ih jednog dana ipak dobiti.

Vrata šerifova uredova naglo se otvore i na traci svjetlosti pojavi se silueta Billa Vincoa.

— Što se ovdje događa? — poviče šerif. Slijedećeg trenu lice mu se

namršti kad prepozna Johna Chapmana.

— Da, šerife — kimne John — donosim nove neprihike. Čini se da ih ne mogu izbjeći.

Vinco rukom pokaže mladog razbojnika.

— Što to treba da znači? Jeste li vi ranili Johnnyja Beavera?

— Napokon sam saznao ime tog zelembača — odvrati John. — Točno pretpostavljate, šerife. Mali je bio neoprezan pa me s nekoliko svojih ljudi dočekao u zasjedi. Bila su petorica. Još su dvojica ranjena. No, oni su pobjegli ostavivši na cje-dilu svoga prijatelja Johnnyja Beavera.

Šerif Vinco sumnjičavo pogleda visokoga rančera.

— Da povjerujem u vašu priču, Chapmane?

— Ne preostaje vam ništa drugo, šerife. Tražim od vas da Beavera izvedete pred sud. Možete poći na mjesto na kojem su mi postavili zasjedu; pronaći ćete dovoljno tragova. U svakom slučaju dovoljno da povjerujete u moju priču.

Vincov pogled zaustavi se na malom razbojniku koji je opuštenih ramena sjedio u sedlu.

— A vi, Beaveru? Što vi kažete na to? — zapita šerif.

Razbojnik se preplašeno trgne.

— Ništa, šerife. Od mene nećete čuti ni riječ.

Rekavši to čvrsto stisne usnice, kao da želi pokazati kako odsada uistinu više neće govoriti.

Šerif Vinco slegne ramenima.

— Moram vas zatvoriti, Beaveru — reče.

Mladi razbojnik ne odgovori.

John pomogne šerifu da Beavera skine iz sedla i odvede ga u ćeliju.

— Obavijestite liječnika — obrati se šerif rančeru.

John kimne. — Prenoćit ću u hotelu. Možete me pozvati sutra ujutro.

Namrštena čela Vinco je gledao za visokim rančerom kad je ovaj napustilo njegov ured. Taj stranac uistinu mu je na vrat natovarilo samo brige i neprilike. Kako će sve to završiti, pitao se šerif sjedajući za pisali stol.

• • •

U hotelskoj sobi bilo je mračno. Na Main Streetu udarci vjetra postajali su sve jači, nagovještajući jesensku oluju, na koju se neće morati dugo čekati. Tamni oblaci zakrili su mjesec.

John pričekao da Rose čvrsto zaspi, a onda se oprezno izvuče iz kreveta. Nije želio da je nepotrebno opterećuje svojim brigama. Spavala je dubokim snom i nije se ni pomakla kad je ustao.

Rančer se obuče, prikopča opasač s revolverom i preko ramena prebaci kožnati kaput s resama. Dobro će mu doći, noć je vrlo hladna. Prije

nego što je izašao iz sobe, rasklopi džepni sat i pripali šibicu. Slabi plamen na trenutak osvijetli brojčanik sata.

Bližila se ponoć.

Izišavši iz sobe, John tiho zatvori vrata. Da bi stigao do stražnjeg izlaza iz hotela morao se najprije spustiti stepenicama, a potom proći dugačkim hodnikom.

Izašao je, a u hotelu ništa se nije pomaklo; nije se začuo nikakav sumnjivi šum. Uskim prolazom između hotela i susjedne kuće izađe na Main Street.

Prije nego što je zakoračio na nogostup, oprezno se ogleda lijevo i desno.

Svjetlo je gorjelo samo još u salunu. Kada bi se vjetar na trenutak stišao, John bi začuo zvuk klavira i žamor promuklih glasova. Ulica je bila pusta.

Ne oklijevajući, John siđe s nogostupa i u nekoliko skokova nađe se na drugoj strani ulice, gdje nestane u tami između kuća.

Prošavši sporednom ulicom, a zatim preko vrtova, stigne do stražnje strane šerifova ureda. Na prostranom dvorištu obližnje trgovine bila je gomila razbacanih praznih sanduka i bačava. Bez muke preskoči visoku drvenu ogradu i čučne između dvije prazne bačve. Kroz pukotinu u ogradi mogao je vidjeti dio šerifova ureda u kojem su se nalazile ćelije. Stan šerifa Vincoa nalazio se na gornjem katu u prednjem dijelu zgrade.

John podigne ovratnik kaputa pretpostavljajući da će na hladnoći morati izdržati nekoliko sati. Možda čak i cijelu noć, a da sve bude uzalud, da se ne dogodi ništa od onoga što je očekivao.

No, instinkt mu je govorio da ne čeka uzalud. Ako je dobro ocijenio razbojнике, ovo čekanje u hladnoj noći moralo bi se isplatiti.

Rado bi smotao i pripalio cigaretu. No, prijetila je opasnost da ga primijete.

Usprkos opasnosti da bude primijećen, John pripali cigaretu i držeći je među rukama zadovoljno povuče nekoliko dimova.

Iz ćelija nije dopirao ni najmanji šum. Johnny Beaver bio je jedini zatvorenik. Liječnik mu je valjda dao neko sredstvo za ublažavanje bolova, pa je mladić vjerojatno zaspa.

Sat na crkvenom tornju otkuca ponoć.

Sada će na spavanje i oni građani Cheyenne Wellsa koji obično dugo čuju. Čulo se zavijanje vjetra.

Mrak i vjetar bili su dobar saveznik svakom onom koji je imao bilo kakve zle namjere.

Prošlo je otprilike pola sata, kad se John trgne.

Jahači! Topot kopita dolazlo je izdaleka.

Poslije nekoliko minuta visoki rančer bio je posve siguran.

U brzom tempu jahači su se sa zapada približavali gradu.

Slijedećeg trenu John se nađe u nedoumici. Računao je da će se netko došuljati i pokušati osloboditi mladića. No, jahači koji su se brzo približavali nisu vodili računa o tome da dođu tiho, da ih nitko ne opazi. Možda su to kauboji s nekog ranča koji, iako je vrlo kasno, žele popiti čašicu u salunu.

John već povjeruje da su to ipak kauboji.

No, ubrzo shvati da se topot kopita približava ravno prema njemu.

Jahači su mogli biti udaljeni najviše stotinu metara. Njihov cilj nije bio salun na Main Streetu.

Zaustavivši dah stajao je u skrovištu napeto promatrajući što se zbiva.

Iz tame izrone sjene. Dahtanje konja pomiješa se sa škripom kožnatih sedala i tihim zveketom oglavnika.

Tik iza ćelija jahači zaustave konje.

John izbroji desetoricu. Došljaci nisu vodili računa o tome hoće li biti primijećeni.

Kad su prvi sjahali i potrčali prema prolazu između šerifova ureda i trgovine, u slabom svjetlu što je dopiralo iz saluna John prepozna zakrbuljene prilike. Nosili su iste maske kao i pri napadu na vlak, grubo ispletene čarape s otvorima za oči i usta.

Na uzdužnoj stijeni dijela zgrade s ćelijama nalazila su se tri prozora s rešetkama, ali bez stakla.

Razbojnici otkriju u kojoj je ćeliji smješten Johnny Beaver. Pričvrstivši kamen na laso bace ga kroz rešetke u ćeliju.

Iz srednje ćelije začuje se prigušeno stenjanje.

John se iznenadi shvativši da Johnny Beaver nije teško ranjen te da se mogao popeti na drveni ležaj. Poluglasne riječi koje je mladi razbojnik izmijenio sa svojim prijateljima, međutim, John nije mogao čuti.

Dalje je sve išlo vrlo brzo.

Beaverovi prijatelji pričvrste lasa na rešetke. Konji su se nalazili sasvim blizu Johnova skrovišta.

Privezavši krajeve lasa za hamove, udarcima u slabine i glasnim povicima potjeraju konje.

Trajalo je to samo nekoliko sekundi.

Rešetke zajedno s okvirom ispadnu iz zida. Kamenje se počne rušiti napolje, a prozor udari o tlo.

Dvojica maskiranih razbojnika, koji su ostali u sedlima, potjeraju konje do rupe u kojoj se do malo prije nalazio prozorski okvir s rešetkama.

Johnny Beaver teško je disao od bolova kada su ga izvukli kroz uski otvor.

Ostali su odvezali lasa i popeli se na konje. Osedlan konj bio je pripremljen za Johnnyja Beavera.

Poslije nekoliko trenutaka sjene su iščezle.

Visoki rančer zbunjeno pogleda prema katu zgrade u kojoj se nalazio šerifov ured. Šerif Vinco sigurno spava medvjedim zimskim snom kad nije čuo galamu. Jednako kao i stanovari obližnjih kuća.

Nije se čuo ni najmanji pokret ili šum. Ništa.

Trebalo je da razbojnike isprate iz grada, pomisli John.

Nije gubio vrijeme. Do staje za iznajmljivanje bilo je pedesetak koraka. John bezobzirno probudi vlasnika. Ovaj je bio odviše pospan da se suprotstavi naredbama visokoga stranca. John je sumnjao da je vlasnik staje uopće spavao. Buka maskiranih razbojnika čula se do staje.

John izvede šarca, osedla ga i svoju »marlin« pušku zatakne u navlaku.

Provjeri ima li u kožnatim torbama dovoljno municije za pušku i revolver.

Zatim odjaha u tamnu noć.

Johnny Beaver i njegovi osloboditelji odjahali su na zapad. To je John dobro vidio iz svoga skrovišta. Činilo mu se to sasvim razumljivo. Tamo na zapadu počinjali su obronci Rocky Mountainsa pružajući sigurno skrovište.

U oštrom galopu John je jurio kroz noć. Razbojnici su mu odmakli najviše petnaest minuta. S obzirom na to što su vodili ranjenika jahali su sporije.

Visoki rančer bio je uvjeren da razbojnici ne mogu opaziti kako ih netko slijedi. Vjetar koji je puhao iz suprotnog smjera bio je na otvorenom mnogo jači nego u gradu.

Predio je još uvijek bio ravan, što je Johnu omogućavalo da jaše brzo. Prešavši pet, šest kilometara, John zaustavi šarca i pažljivo osluhne.

Vjetar je postajao sve žešći, prijeći da mu podere odjeću. John ispod brade čvršće stegne vrpcu »teton« šešira.

Vara li ga uho? Ili je uistinu čuo topot kopita?

Ako je dobro čuo, mora da su jahali odmakli prilično daleko.

Potjera šarca. Poslije nekoliko minuta oštrog jahanja ponovno ga zaustavi.

Sada više nije bilo sumnje. Sustigao ih je. Razbojnici su bili udaljeni najviše sedam, osam stotina metara.

Topot kopita odjednom utihne. Čulo se samo još zavijanje vjetra.

John se trgne. Jesu li ga čuli? Tako nešto bilo je gotovo nemoguće.

Napregnuvši oči rančer polako krane dalje.

VII

Sjaj vatre isprva se slabo nazirao kroz drveće, no, uskoro je svjetlost postala jača.

John je znao da ga maskirani razbojnici nisu otkrili. Čim su odlučili potpaliti vatru, znači da su se osjećali sigurni.

Rančer izvuče »marlin« pušku i pusti da uzde konja slobodno vise. Sarac ostane na mjestu i počne čupkati vrhove rijetke trave.

Pognuto se prišulja šumi. U to doba godine tlo je bilo vlažno. Nije bilo pucketanja suhih grančica koje bi odale da se netko šulja.

John se približavao vatri. Priljubiti se uz debelo stablo i zagleda se prema vatri.

Konji maskiranih razbojnika stajali su udaljeni otprilike pedesetak koraka pored potoka koji je žuborio. Razbojnici su se okupili oko vatre iznad koje je na tronošcu visio željezni kotao. Do Johna je dopirao miris kave.

Rančer se začudi videći da su razbojnici skinuli maske.

Svi osim jednoga.

A taj je sjedio na panju. Ničim nije pokazivao da će skinuti masku. Koliko je John mogao vidjeti, maskirani je nosio crno odijelo, crni šešir širokog oboda i crne čizme. Na ruci, kojom je ustima prinosio cigaru, također je nosio crnu rukavicu.

John je slutio da se pred njim nalazi vođa razbojnika. Šef čak ni pred vlastitim ljudima nije želio pokazati svoje lice. Sigurno je imao razloga.

Od razgovora John je čuo samo poneku riječ. Da nije bilo vjetra

koji je promijenio smjer čuo bi mnogo više.

Johnny Beaver čučao je u blizini maskiranoga vođe. Sjaj vatre bacao je dugačke sjene na zgrčeno lice mlada razbojnika. Beaver je vjerojatno izvještavao o onome što se dogodilo poslije napada na Johna Chapmana.

Tada rančer razabere glas mladica.

— ... Vinco nije imao drugog izlaza, no, vi ste me mirne duše mogli još neko vrijeme ostaviti u zatvoru. To bi mi koristilo. Bit će potrebno nekoliko dana da se oporavim i očvrsnem.

— Morali smo te izvući što prije, Johnny — odgovori maskirani vođa promuklim glasom.

John pažljivo osluhne. Glas tajanstvenoga vođe učini mu se poznat.

Činilo se je da je Beaver blijesan.

— Ostavili ste me na cjedilu! Ništa se ne bi dogodilo da ste me pozveli sa sobom i da niste onako podlo pobjegli bez mene!

Glas maskiranoga vođe zvučao je umirujuće. — Razgovarali smo o tome, Johnny! Ono što smo učinili nije bilo u redu! Bili smo odviše nervozni.

— Nikakvo čudo! — poviče Beaver tako da ga je John dobro razumio. — Dokle god se taj Chapman bude zadržavao u našem kraju, ništa se neće izmijeniti.

Vođa pokretom ruke umiri mladica.

— Ovaj put je ispalo loše. No, to nipošto ne mora biti razlog za uzru-

javanje. Vratit ćeš se kad se sve smiri, a onda ćemo se pobrinuti da nam Chapman više ne smeta.

Johnny kimne glavom. Namrštena čela netremice je buljio u vatru.

Ostali razbojnici nisu se usuđivali uplitati u razgovor šefa i Johnnija Beavera. Vidjelo se da osjećaju grižnju savjesti zbog neuspjeha.

John se zadovoljno nasmiješi. Posljednjih dana priredio im je mnogo gorkih trenutaka.

Jedan razbojnik odmakne s vatre kotao kave i vrelom tekućinom napuni limene lončice koje su mu pružali. Maskiranoga vođu posluži posljednjega.

— Odjahat ćete pravo u skrovište! — reče vođa poslije nekoliko trenutaka. — Ne poduzimajte ništa prije nego što me o svemu obavijestite. Jeste li me razumjeli?

Svi šutke kimnu glavama.

Ili im dobro plaća, ili je vraški opasan momak, kad ga se toliko plaše, pomisli John. Pljačke vlakova donosile su mnogo novaca.

Članovi bande nisu potjecali s rančeva i farmi u okolici Cheyenne Wellsa. Inače ne bi odlazili u skrovište. John je shvatio da je riječ o grupi razbojnika iz najrazličitijih područja za kojima su izdane potjernice, a koji su u ovom kraju našli unosan posao.

S tog stanovišta, riječi Floyd Kingmana o opravdanim razlozima borbe protiv željeznice nisu imale osnove.

Prošlo je pola sata kad smireni vođa iznenada ustane. Jedan razbojnik dovede njegova konja, dugonogoga snažnog vranca. Tek što se popeo u sedlo, vođa se stopi s tamnom što je vladala izvan vatrom obasjanog kruga.

Maskirani jahač mamuzama udara vranca i već se slijedećeg trepaja izgubi u mraku. Topot kopita otkri da je odjahao prema sjeveru u pravcu željezničke pruge.

John je oklijevao nekoliko trenutaka. Da li da ostane za petama razbojnika i otkrije gdje se nalazi njihovo skrovište?

No, odluči se da slijedi vođu razbojnika. Skrovište razbojnika doći će na red poslije.

John se povuče od mjesta na kojem se dosad nalazio. Lako izađe iz šume. Njegov šarac čekao ga je na mjestu na kojem ga je ostavio.

Popevši se u sedlo John u velikom luku zaobiđe vatru i razbojnike, a onda odjaše prema sjeveru.

Da stigne do željezničke pruge bilo mu je potrebno pola sata jahanja. S one strane pruge dizao se lanan brežuljak koji je John mogao vidjeti sa svoga ranča.

John krene prema tamnom brežuljku. Pretpostavljao je da je maskirani vođa krenuo putem istočno. Odatle se prema zapadu protezao susjedni okrug Lincoln kojim je pruga prolazila tek vrlo malim dijelom. Čovjek koji je organizirao borbu protiv kompanije »Kansas Pacific Railroad« zacijelo nije bio iz Lincolna.

Unatoč tami John se dobro snalazio na teškom terenu. Naučio je jahati u svim okolnostima. Najprije kao pripadnik konjice, a potom kao predradnik na jednom od najvećih rančeva u Kansasu.

Rančer se pouzdavao u svoj instinkt, koji mu je omogućavao da čak i u bezizglednim uvjetima uspješno organizira potjeru Razdaljina između njega i maskiranog vođe

bila je manja nego ona kada su razbojnici napustili Cheyenne Wells.

U pravilnim razmacima od nekoliko minuta John je zaustavljao konja osluškujući neće li začuti topot kopita. U brežuljkastom predjelu vjetar je bio slabiji nego u ravnici.

Stigavši do uvale John procijeni da se od željezničke pruge nije udaljio više od kilometar i pol. S obje strane dizali su se mračni brežuljci.

Još jednom zaustavi konja i osluhne.

U trenutku kad je ponovno krenuo, tamu propara bljesak iz pušćane cijevi popraćen praskom hica.

John spazi da je hitac došao zdesna iz neposredne blizine. Htio se baciti iz sedla.

Međutim nije stigao.

Za djelić sekunde prasne drugi hitac.

Napola je već iskliznuo iz sedla, kad osjeti da je metak pogodio njegova konja.

Šarac bolno zarže i sruši se na tlo poklopivši navlaku u kojoj je bila zataknuta puška.

Rančer tresne pored konja.

Dok se pokušavao zakloniti, prasnu slijedeći hici.

Činilo se da Johnov protivnik dobro vidi u mraku.

Meci su zviždali tik iznad Johna i on shvati da ima posla s ozbiljnim protivnikom.

Bijesan zbog lakomislenosti rančer trgne revolver. Lijevo rame boljelo ga je od udarca pri padu. Munjevito se baci iza trupa konja koji se još trzao. Bio je to dobar konj. Smrt vjerne životinje duboko ga je potresla. On nije bio čovjek koji bi na smrt konja slegnuo ramenima.

No sada se radilo o njegovu vlastitom životu.

Johnov protivnik je u kratkim razmacima i poslije svakoga opaljenog metka mijenjao mjesto. To se moglo zaključiti po bljeskovima oružja. Ni na tren nije dao mogućnost Johnu da napusti zaklon. Njegovi meci bili su odviše točni.

Ali rančer nije imao drugog izbora. Ako nije htio dopustiti da ga ustrijeli kao zeca, morao se braniti.

Preko konjskog trupa ispruži teški revolver i sačeka slijedeći bljesak puške.

Čim se pojavio, John opali.

No, nije bio siguran da na toj udaljenosti može pogoditi.

Posljednje što je čuo bio je prask revolvera.

Nešto mu okrznu glavu, i John izgubi svijest.

Nije znao da je od strahovite boli kriknuo.

Prije nego što se srušio na tlo, ne osjeti ni metak koji ga pogodi u rame. Bespomoćni prsti ispuste teški revolver.

Hici utihnu.

Hladan vjetar milovao je nepomična tijela konja i jahača.

Tišinu noći naruše koraci što su se približavali. Silueta u crno odjevena muškarca, kao iz zemlje iznikla, stane pored nepomičnih tijela na tlu. Vrh čizme gurne Johna Chapmana i okrene ga na bok.

Ispod maske razbojnika odjekne pakostan smijeh. Okrenuvši se zadovoljno vođa razbojnika zazviždi u prste i njegov vranac odmah dokasa.

John Chapman ostane sam.

Posve sam u hladnoj jesenskoj noći.

***

Zahvaljujući upravo hladnoći John se-ubrzo osvijesti.

Nije osjećao svoje tijelo. Činilo mu se da lebdi u praznini u kojoj nema ničega osim bolova.

Malo-pomalo dolazio je k sebi. Najprije osjeti drhtanje koje je zahvatilo i posljednji, najsitniji mišić. Unatoč strahovitom brujanju u glavi shvati da se gotovo smrznuo.

Koliko je zapravo bilo života u njemu, nije znao. Zacijelo je već jednom nogom bio u grobu kad ga je protivnik poštedito još jednoga metaka.

Protivnik...

Pred Johnovim očima odvijali su se događaji posljednjih sati. Vođi bande bio je tik za petama. No, učinio je pogrešku: potcijenio ga je. Za to je morao platiti.

Hladnoća je postala nesnošljiva. John je znao da osim groznice od rane može zadobiti upalu pluća ako ništa ne poduzme.

No, može li on uopće nešto poduzeti.

Oprezno pokuša pokrenuti ruke. Uspjelo mu je. Iako ukočena od hladnoće, desna ruka bila je zdrava. Kad je htio podići lijevu, osjeti kako ga u ramenu nešto paklenski žari. Bio je to metak!

John glasno opsuje. Desnom rukom opipa gornji dio tijela i osjeti zgrušenu krv na lijevoj strani grudnoga koša. Prošavši rukom po licu također osjeti krv.

Preplaši se kad krv napipa i iznad desne sljepoočice.

Da je još uvijek živ, mora zahvaliti samo smiješnom promašaju vođe razbojnika.

Ostali dijelovi tijela bili su neozlijeđeni. Međutim, bio je preslab da se uspravi. Teškom se mukom dovukao do konjskog trupla i leđima se naslonio na trbuh životinje. Vjetar

mu je hladio znoj što mu je tekao niz lice i miješao se s krvlju.

Teško dišući ostane neko vrijeme, a onda stisnuvši zube desnicom dohvati kožnatu torbu pričvršćenu za sedlo.

Uspjelo mu je izvući lovački nož i paketić municije za pušku. Potom učini dulju stanku osjetivši da gubi i ono malo snage što je imao.

Hladnoća mu iznova potrese tijelo. Shvati da mora požuriti. Uspjelo mu je dohvatiti čuturicu s vodom, zubima izvući čep i prinijeti je ustima. Voda nije bila svježja, no ipak mu je dobro došla. Odahnuvši odmakne čuturicu i utroši mnogo vremena da je zatvori čepom što je visio na lančiću.

Sada je došlo ono najteže i najstrašnije što ranjena čovjeka u divljini može zadesiti. Da bi preživio mora podnijeti natčovječanske napore.

Ali John nije imao vremena razmišljati. Iz korica izvuče nož razdere kaput i košulju od ramena naniže da oslobodi ranu. Disao je polako, ne naprežući se. Za preostali dio posla bio mu je potreban posljednji skriveni djelić snage što je imao. Najvažnije je da ne izgubi svijest.

Bilo je ljudi koji su u divljini morali sebi odsjecati nogu ili ruku kad ih je ugrizla otrovna čegrtaljka. Ti izdržljivi momci dovukli bi se i do nekoliko kilometara udaljenoga gradića, da tamo u salunu najprije pićem zaliju svoje ponovno rođenje, a tek tada da potraže liječnika.

John uhvati držak noža, a zatim oštricom napipa mjesto na kojem se nalazio metak. Bol je postajala sve

jača. Oštar čelik doticao je krvavo meso razmrskano olovom.

Bez milosti prema samom sebi John zabode nož. Bol što je osjetiti bila je neizdrživa. Nikada u životu nije pretrpio nešto slično. Pred očima mu zaigra i u jednom trenu pomisli da neće izdržati. No, njegova željezna volja da živi bila je jača od svega.

Rijetki su muškarci koji mogu podnijeti ono što je u tim dugim minutama podnio John.

Kad je oštricom zahvatilo olovni metak i zatim ga izvadio, znao je da će preživjeti. Otrgnuo se iz zagrhljaja smrti.

Topla krv tekla je iz rane u rame - nu što je zjapila samo pedalj iznad srca. Bilo mu je ugodno kad je u ovoj hladnoći osjetio toplinu vlastite krvi.

Međutim, John nije mirovao, morao je brzo raditi. Odloži nož i iz vrećice za municiju izvuče puščani metak. Palcem i kažiprstom primi mesinganu čahuru, a olovni metak zagriže zubima. Okretao je zubima metak tako dugo dok ga nije izvuкао iz čahure.

Ispljunuvši metak napipa sredinu rane i istrese u nju crni barut. Zatim odbaci praznu čahuru i duboko uzdahne. Iz džepa izvuče šibicu i pripali je.

Ali vjetar ugasi plamen.

John ljutito opsuje te izvadi nekoliko šibica i sve odjednom pripali.

Plamen odmah prinese rani u koju je stresao crni barut.

Probojni plamen sukne uvis goreći nekoliko sekundi. Zvonja sprže - no meso.

Strahovita bol bila je prejaka i za Johna Chapmana i on ponovno izgubi svijest.

No, samo nakratko. Kad je ponovno došao k sebi, najradije bi klknuo od veselja. Olovni metak i groznica neće ga dokrajčiti. Ogrebotina iznad sljepoočice pekla je paklenski, no, to se može izdržati.

Radost zbog uspješno provedene »operacije« vadenja metka probudila je nove snage. Od preostalogog upotrebljivog dijela košulje načini zavoj i omota rame. Uz strahoviti napor napokon ustane.

Preostalo mu je da savlada hladnoću. Bilo je to igrarija prema onome što je proživio.

Na grmljem pokrivenom brežuljku nađe suhog granja i teško dišući donese ga u blizinu svoga mrtvog konja. Nije mu bilo teško rasprihati vatru. Vjetar mu je obilno pomagao. Zatim donese dovoljnu količinu drva, da ne mora svaki čas ustajati.

Sa sedla skine pokrivač, omota ga oko ramena i sjedne pored vatre. Ugodni žmarci prostruje izmučenim tijelom.

Još dva puta baci drva na vatru, a onda legne na bok i za minutu zaspi.

Probude ga zrake prijepodnevnoga sunca. Visoki rančer najprije osjeti strahovitu glad. Njegov želudac glasno je to pokazivao.

Vatra se odavno ugasila. John se oprezno uspravi i zadovoljno ustvrdi da su bolovi popustili. U ranama je doduše neprekidno udaralo, a u glavi mu je bručalo kao poslije jednotjedne pijanke. No, sve će on to izdržati.

Još jednom ga preplavi val ogorčenja kad pogleda ukočeno tijelo svojega konja. Životinja se barem nije morala mučiti.

Na sreću, John je uvijek bio spreman na dulje jahanje čim bi se popeo u sedlo. Jer, uvijek se može dogoditi nešto nepredviđeno.

Prvu glad ublaži komadom suhog mesa iz zalihe hrane koju je nosio u torbi na sedlu. Kad je pošao da nakupi drva za vatru, u travi nađe svoj revolver pokriven kapljicama rose. Gurne ga u futrolu. Poslije će ga očistiti i osušiti na vatri.

Prošlo je pola sata kad se iz blagog lonca, koji je visio na tronošcu iznad vatre osjetio miris kave. Preostala voda iz čuturice bila je dovoljna da skuha kavu. Uz kavu je jeo kruh i suho meso. Rado bi ustrijelio divljeg zeca ili fazana, no, za tako nešto bio je preslab.

Na kraju ručka John zadovoljno pripali cigaretu. Zatim se ispruži pored vatre odmarajući se i prikupljajući snagu.

Prošlo je podne kad je krenuo na put. Prođe stotinjak metara, zastane, malo se odmori, zatim nastavi. Prije nego što je krenuo, promije-

nio je zavoj i očistio revolver. Iz navlake ispod konja izvuče »marrin« pušku. Sedlo i ostalu opremu ostavi.

Do željezničke pruge trebalo mu je sat hoda. Predio je bio ravni i lagan se spuštao prema zapadu.

Blizu pruge sjedne na panj i odmori se. Najbliža željeznička stanica prema zapadu zove se Kit Carson. No, do nje je jednako daleko kao do Cheyenne Wellsa. A John nije imao pojma kada će naići slijedeći vlak u bilo kojem smjeru. Ne bude li imao sreće, morat će čekati cijeli dan, možda i dulje. Zato pješice krene prema Cheyenne Wellsu.

Odjednom ugleda dim, na zapadnom horizontu. Odahnuvši sačeka. Odlučio je da zaustavi vlak. Strojovođa i ložac odmah će vidjeti da se ne radi o napadaču na vlak.

Međutim bio je to teretni vlak. Lokomotiva se daščući vukla uz uspon.

Rančer izmijeni odluku. Sakrivši se u jamu desetak koraka od tračnica, mirno sačeka da mu se vlak približi. Lokomotiva je stigla na vrh uspona vukući korakom natovarene vagona.

U povoljnom trenutku John iskoči iz jame, potrči prema posljednjem vagonu i uskoči na drvenu papuču. Zatim se prebaci preko stražnje ograde. Vagoni su bili natovareni ugljenom.

Johna nije smetalo što mu je vjetar nosio u lice crnu prašinu. Zaboravivši što je sve proživio posljednjih sati, on tiho zapjevusi kad vlak ubrza.

Kilometar ispred Cheyenne Wellsa sakrije se u grmlju na dijelu neoobrađenog zemljišta. Nitko nije primijetio njegov povratak. Tako bi trebalo i ostati.

John je na pravom mjestu iskočio iz vlaka. Sada čeka da se spusti mrak. Nema drugog izbora ako želi da mu se ostvari plan koji je zamislio. U gradu nikome ne može vjerovati. Osim, dakako, Rosi Mulgrave.

Plašeći se da ga netko ne otkrije, John u svom skrovištu ostane do ponoći. Tada će neopažen stići do hotela.

Šuljao se pored stražnjih dijelova kuća prolazeći sporednom ulicom u blizini šerifova ureda.

Bilo je tiho kao one noći kad su razbojnici oslobodili Johnnija Beavera. Na Main Streetu nije bilo ni žive duše.

Neopažen stigne do sporednog ulaza u hotel, uvijek otvorenog za goste koji se kasno vraćaju. Poslije minutu-dvije tiho pokuca na vrata Rosine sobe, nadajući se da se Rose neće preplašiti i probuditi goste.

No, Rose Mulgrave bila je pametna žena. Odmah je shvatila oprezno kucanje. Na prstima priđe vratima i otvori ih. Razrogačila je oči prepoznavši Johna Chapmana.

John brzo uđe u sobu, a Rose zatvori vrata i strastveno ga zagrlila.

— Moj bože! — šapne mu u uho. — Već sam pomislila da si se naljutio na mene.

— Niti govora — odvrati John. — Odsuljao sam se da ti ne zadajem brige.

Nježno ga poljubi i osjeti zgrušenu krv.

— John! — uzvikne.

— Navuci zavjese — reče John. — Upali svjetlo, molim te ne uzbuđuj se. Samo sam malo okrznut.

Rose žurno navuče zavjese i pripali svjetiljku. Problijedi kad svjetlo petrolejke obasja sobu.

— Za ime božje! — prošapće preneraženo. — Izgledaš kao da dolaziš iz pakla.

John se bolno nasmiješi.

— Donekle imaš pravo. No, smiri se. Glavno je da sam živ.

— Potreban ti je doktor, John. Bezuvjetno!

Rančer odlučno odmahne glavom.

— Ne, Rose. Ne dolazi u obzir. Otpočinut ću nekoliko dana kod tebe. Dakako, ako dopuštaš da ostanem.

— Ne govori tako, John — nježno će mlada žena.

— Dakle u redu — kimne John i objasni joj svoj plan.

Kad je završio, Rose ga sumnjičavo pogleda.

— Ne razumijem te, John. Zar je tvoja dužnost da se boriš protiv pljačkaša vlakova?

— Nitko drugi neće to učiniti, Rose. A ja u okrugu Cheyenne neću imati mira tako dugo dok se budem nalazio u njihovoj blizini. Postoje samo dva rješenja: ili oni ili ja.

— Ti si sam, John. Sam protiv velike grupe razbojnika.

— Nije to ništa novo — nasmiješi se on. — Naučen sam boriti se protiv nadmoćnijih protivnika.

Rose spusti glavu. Nekoliko minuta ne progovori ni riječ.

— Nemam pravo miješati se u to — napokon promrmlja — ali nika-ko se ne mogu složiti s tim tvojim paklenskim planom.

John je blago uhvati za ruku.

— Budi bez brige, Rose. Kad sve to jednom prođe, imat ćemo dovoljno vremena da razgovaramo o nama i planovima za budućnost samo nas dvoje.

Mlada žena pogleda ga u oči.

— Ima li to uopće smisla, John?

— Svakako — odvrati i poljubi je nježno.

...

Slijedećih dana John Chapman skrivao se u Rosinoj hotelskoj sobi. Nije bilo nimalo lako tajiti njegovu prisutnost. Osobito ne u trenucima kad bi se pojavilo hotelsko osoblje da pospremi sobu.

No, Rose se u svakoj situaciji odlično snalazila. Majstorski je nabavljala potrebne stvari. Nitko osim nje u Cheyenne Wellsu nije znao da je John Chapman živ i da se skriva u hotelu.

Rose je bila strankinja u gradu.

Stoga joj nije bilo teško izmišljati fantastične priče kad je kupovala muško odijelo, nabavljala hranu ili tražila da joj u sobu donesu dva ručka.

Sve je teklo bez problema, bolje nego što je John očekivao.

Samo s jednim nije računao: da će mu već drugog dana biti neizdrživo dosadno i da će se među četiri zida osjećati stisnut kao u mišjoj rupi.

No, smirilo se kad je od Rose čuo kakve priče kolaju gradom.

Građani Cheyenne Wellsa začudili su se saznajući da su negdje u brežuljcima zapadno od grada razbojnici ubili vlasnika ranča Četvrtasti B. Nitko ga, međutim, nije žalio. Bili su čak zloradi.

John se pitao hoće li ikada shvatiti te ljude.

Serif je nekoliko puta izjahao sa svojim zamjenikom, ali samo zato da sačuva svoj obraz i da mu nitko ne prigovara kako ništa ne poduzima. Svaki put bi se vraćao bez rezultata ne našavši ni leš Johna Chapmana a kamoli trag razbojnika. Oslobođenje Johnnyja Beavera iz zatvora nitko nije ni spominjao. Činilo se kao da je ljudima bilo prirodno što je mladi razbojnik na takav način izbaavljen iz zatvora.

Već petog dana nakon povratka Johna je ponovno zgrabila neopisliva želja da izađe iz skrovišta i provede svoj plan. Rose ga je jedva nagovorila da ostane još jednu noć.

Šestog dana došao je kraj njegovej strpljivosti.

Najveći problem bio je kako prijaviti konja, sedlo i opremu.

Rose je riješila i taj problem.

Predvečer je posla do staje za iznajmljivanje i vlasniku ispričala priču koja je zvučala tako uvjerljivo da je povjerovao u svaku njenu riječ.

Kada se smračilo John krišom napusti hotel i krene izvan grada. Na ugovorenom mjestu čekala ga je Rose s osedlanim doratom i opremom.

— Kako ti je to uspjelo? — zapita je John.

Rose mu objasni kako je to izvela. — Rekla sam vlasniku staje za iznajmljivanje kako imam punomoć da odem na tvoj ranč i vidim jesi li se možda vratio. A za to mi je potreban konj. Sasvim jednostavna priča, zar ne?

— Da, svakako — John sumnjičavo zavrti glavom — A što ćeš reći kad se vratiš bez konja?

— Ostat ću u svojoj sobi. Ako vlasnik staje otkrije varku prije nego što se vratiš, izmislit ću novu priču — odvrati Rose.

John je nježno zagrlj.

— Ti si uistinu hrabra žena, Rose.

— Ne znam — odvrati mu tiho. — Trudim se da ne pokažem koliko se plašim za tebe. Jer, to ti ionako ne bi koristilo.

Johna nešto stegne u grlu kad uzjaše i ostavi Rose samu u mraku.

IX

John dojaše do onog mjesta pored potoka na kojem je prisluškivao razgovor razbojnika s njihovim vođem. Odluči da tu prenoći i odmor se.

Nije se htio izlagati opasnosti, ni nepotrebno rasipati vrijeme i snagu. Ako uopće još postoje tragovi, sigurno su jedva vidljivi. No, otkriti ih i slijediti može samo danju.

John se probudi prije izlaska sunca. Baš kao što je i predviđao, bio je odmoran i svjež, tijelo spremno da podnese napor dugog jahanja. Doduše, oko ramena nosio je zavoj, a u rani je još uvijek osjećao bolno trzanje. No, to ga nije zabrinjavalo.

Poslije obilnog doručka krene. Dorat je bio jednako dobar kao i šarac kojeg mu je ubio vođa razbojnika. Činilo se da se Rose razumije u štošta kad mu je izabrala upravo tog konja.

Na svoju veliku radost opazi da su mnogobrojni tragovi koji od potoka vode prema zapadu prilično vidljivi. Činilo se da su napadači na vlakove to mjesto vrlo često koristili za odmor.

Otprilike kilometar i pol prema zapadu tragovi su se spajali s putem kojim su prolazila stada goveda, a koji je vodio uz željezničku

prugu. To je bio najpovoljniji put prema zapadu, jer je predio bio već brežuljkast.

Kad je izašlo sunce John stigao do mjesta na kojem se put razdvajao. Stari put goniča stoke u dugačkom je luku zakretao prema sjeverozapadu, a onda uz prugu dalje u pravcu Kit Carsona. No, Johnu Chapmanu činilo se da bi trebao krenuti odvojkom puta što skreće prema jugozapadu. Ovdje su tragovi kopita bili mnogo svježiji.

Slabe sunčane zrake obasjale su masiv Rocky Mountainsa što se nizaao u daljini zastrt sumaglicom. Vjetar i tamni oblaci na istoku predskazivali su da dan neće biti lijep i sunčan.

John pođe dalje. Obronci su postajali sve viši. Poslije travom obraslih i pošumljenih lanaca brežuljaka, sada su se mogle vidjeti prve stijene. Tu je počinjao masiv Rocky Mountainsa.

Tlo je bilo pjeskovito, no, tragovi kopita i nadalje su se raspoznavali. John zaključio da su jahači ovuda prošli prije dva-tri dana. Razbojnici su vjerojatno češće odlazili u Kit Carson i nabavljali živežne namirnice.

John je jahao otprilike tri sata, kad oblaci sasvim sakriju sunce. Hladni, vlažni vjetar sve jače je puhao stjenovitim predjelom što se nastavljao na lanac pitomih brežuljaka.

Rančer podigne ovratnik kaputa. Morao je neprestano micati rukama i tijelom ako je želio da se ne ukoči od hladnoće.

Poslije kratkog vremena opazi da put vodi u poduži klanac s obje strane okružen okomitim stijenama.

John sjaše i doratova kopita omotata krpama. Neprestano je motrio strme vrhove stijena. Tamo gore nije mu mogao izmaći ni najmanji pokret.

Otprilike pola kilometra dalje klanac je u oštrom luku zaokretao prema sjeverozapadu.

John ostavi konja, uzme svoju »marlin« pušku i pješice pođe prema zavoju. Njegov instinkt prisili ga da tako postupi, a neki čudni osjećaj govorio mu je da je blizu cilja.

Šuljajući se duž desne stijene opazi da se zavoj klanca sužava i prelazi u strmu pješačku stazu.

Ulijevo u stijeni nalazio se prolaz jedva dovoljan da njime jedan pored drugoga prođu dva jahača.

John je osmatrao prolaz. Možda se iza njega krije skrovište. No, to može biti i samo stjenoviti usjek koji nikamo ne vodi.

Mora provjeriti!

Rančer se vratio do svoga konja. Za nekoliko minuta pronađe pećinu u koju bi mogao sakriti dorata. Potom uzme dovoljno municije, a »marlin« pušku kožnatim remenom priveže preko leđa.

Stijena na suprotnoj strani mogla je biti visoka dvadesetak metara.

No, bila je rascjepkana pa se John bez teškoća popeo uz nju.

Bilo mu je potrebno pola sata da stigne na vrh stijene. Unatoč hladnoći znojio se iz svih pora. Morao je priznati da za takve napore nije bio dovoljno oporavljen.

Kad je stigao na vrh stijene, pred očima mu se ukaže široka visoravan koja se poput goleme, ravne daske pružala prema jugu i zapadu neposredno iza usjeka u stijeni.

Na sreću, na rubu klanca nalazile se nekoliko manjih stijena koje su pružale dobar zaklon.

Gledajući netremice prema zapadu, John se iznenada trgne. Vidi li dobro?

Muškarac umotan u pokrivač čučao je na visokoj glavici stijene.

John se nasmije. Njegov ga instinkt ni ovaj put nije iznevjerio. Momak je bio stražar. Čučao je neposredno iznad usjeka među stijenama koji je John ugledao s podnožja klanca.

Stražar nije bio tako budan kao što je zahtijevao njegov zadatak. Skupivši koljena, šušir nataknuvši duboko na čelo, bezbrižno je drijemao. Pušku je naslonio pored sebe na stijenu.

Rančer nije više oklijevao. Bio je zadovoljan što je sjahao ispred zavoj u klanac. Inače bi ga stražar jednim jedinim metkom zbacio s konja.

John se nečujno prišulja stražaru. Nije to bilo lako jer je tlo među stijenama bilo posuto šljunkom. Ali John nije žurio. Imao je dovoljno vremena.

Prišulja se na deset koraka. Čuvar je drijemao. Pred njim je bio slobodan prostor. Sprijeda čuvar, straga prolaz među stijenama koji

bi, činilo mu se, mogao lako preskočiti.

A slijeva? Što je slijeva?

John zaustavi dah. S lijeve strane bio je kanjon dubok nekoliko metara koji je završavao okruglom kotlinom čije dno još nije mogao vidjeti. Vidio je tanki trak dima iz kotline. Činilo se da je to dim vatre koja je gorjela ispod stijene na kojoj se nalazio stražar.

Možda iz doline postoji samo jedan i to upravo ovaj izlaz. Ako je tako, onda bi ga jedan jedini čovjek mogao braniti protiv cijele vojske.

Rančer izvuču revolver i požuri naprijed.

Prošao je pet, šest koraka prije nego što je stražar preplašeno podigao glavu. No, bilo je kasno da bilo što učini.

Širom raskolačenih očiju očajnički je pokušao osloboditi se pokrivača u koji se čvrsto omotao.

Ali sve je ostalo samo na pokušaju. Brzo je prestao kad mu John na sljepoočnicu prisloni revolversku cijev.

Videći da nema izlaza, stražar se bez riječi preda.

Sada je John mogao pogledati u kotlinu. Zadovoljan smijehak preletio mu licem.

Nije se prevario. Dvadeset konja stajalo je u uskom koralu tik pored jednostavno sagrađene kolibe iz čijeg je krova virila cijev dimnjaka; iz nje se dizao dim koji je John malo prije ugledao. Međutim, nitko se nije micao. Činilo se da su razbojnici mirno spavali imajući puno povjerenje u svoga stražara.

Johnovo zadovoljstvo bilo je potpuno jer je iz kotline vodio samo jedan izlaz. Desad je sve bilo po pla-

nu, upravo onako kao što je priželjkivao.

...

John Chapman odmakne u stranu pušku i htjede uzicom vezati onesviještena razbojnika.

U tom trenutku dogodi se nešto nepredviđeno.

Stražar odjednom otvori oči.

Rančer je bio udaljen samo dva koraka. Shvati odmah da ga nije udario dovoljno snažno.

Razbojnik ispruži ruku i lica izobličienog od bijesa pograbí držak revolvera.

Bilo je prekasno da ga onesposobi udarcem pesnice.

Ispustivši uzicu, munjevito potegne revolver i opali u trenutku kada je razbojnik napeo okidač.

Prasak hica razdere tišinu.

Razbojnik se zgrđi i mrtav sruši na bok.

Tada nastane pravi pakao. Kotlina odjednom oživi. Konji preplašeno zaržu.

John je imao još samo toliko vremena da svoju »marlin« pušku skinu s leđa i nađe zaklon na vrhu prolaza među stijenama.

Razbojnici u gaćama i s oružjem u rukama izjure iz kolibe.

Rančer ispali metak iznad njihovih glava u znak opomene.

Razbojnici se bace na tlo. Bijesni povici odjeknu kotlinom. Razbojnici otkriju odakle im prijeti smrtna opasnost.

Puške zagrne u pravcu Johna Chapmana.

Johnu nije preostalo ništa drugo nego da prihvati borbu. Planirao je drukčije; nije ih htio postrijeljati poput zečeva. No, stražar mu pokvari računa.

John odgovori na vatru. Njegova »marlin« puška sijala je smrt u maloj kotlini koja je sada postala smrtonosna stupica.

Razbojnici su se očajnički branili. Neki su se odmaknuli od kolibe. No, svoju hrabrost platili su glavom. Rančer ni jedan jedini metak nije ispalio uzalud. Nije mu bilo teško pogađati, jer s položaja na kojem se nalazio imao je odličan pregled.

Kroz prozore kolibe i dalje je bljeskala puščana vatra.

Razbojnici su brojčano bili dovoljno jaki da neko vrijeme pružaju otpor. Znali su da protiv sebe imaju samo jednog protivnika. Ali su shvatili da su upali u kavez iz kojega nema izlaza. Osim da se predaju.

Pet nepomičnih tijela već je ležalo ispred kolibe.

Odjednom grupa od pet razbojnika divlje pucajući istrči kroz prednji izlaz kolibe.

John nemilosrdno zapuca. Mislio je na bespomoćne ljude kojima su ti bezobzirni razbojnici ugrožavali živote. Ne, samilosti nema.

Bolni krikovi pogođenih odbijali su se od stijena. Svaki ispaljeni metak iz Johnove »marlin« puške donosio bi smrt.

John shvati što je zapravo značio pokušaj razbojnika da napuste kolibu.

Još nekoliko njih iskoče kroz prozor na stražnjem zidu kolibe i počinu prema stijeni udaljenoj desetak koraka.

John ih je htio spriječiti u tome, no, pojačana vatra iz kolibe prisili ga da se na tren povuče u zaklon.

Taj kratki vremenski razmak bio je, međutim, dovoljan.

Potkove konja zazvuče na stjenovitom tlu. Još se jednom oglasi prasak hitaca iz kotline praćen bijesnim topotom što se približavao uskom izlazu iz doline.

Vidio je kako grupa razbojnika na neosedlanim konjima napušta dolinu, kao da je goni čopor divljih zvijeri. Jahačima se žurilo da što prije odmagle; nisu se stigli čak ni obući.

John nasluti iznenadnu opasnost. Razbojnici koji su ostali u dolini nisu tako naivni da jednoj grupi onemoguću bijeg, a da to sami plate glavom.

Zato mora brzo svršiti s njima.

Gadao je tako da je svaki metak donosio smrt.

Polovinu bande već je uništio.

Sa smrtnim krikovima koji su pratili pucnjeve Johnove »marlin« puške, otpor razbojnika u kolibi svakog je trena postajao sve slabiji. Njihova vatra bila je sve rjeđa.

John se neprestano ogledavao provjeravajući ne prijeti li mu opasnost s leđa.

Odjednom opazi sjenu na onom istom mjestu odakle se sam popeo iz klanca. Sjena je nestala.

U posljednjem trenu John se baci u stranu.

Metak udari u stijenu pedelj porred njega.

U istom djeliću sekunde John podigne pušku i opali.

Slijedećeg trena razbojnikova puška poleti u zrak.

Krik odjekne klancem kad se razbojnik strmoglavi u dubinu.

John se sada ponovno okrene prema kolibi u kotlini.

Još jedan njegov metak pogodi cilj. Prigušeni krik začuje se iz kolibe.

Potom pucnjava utihne.

John skine kažiprst s obarača. Nastupi stravična tišina.

— Izadite s podignutim rukama! — poviče John u dolinu. — Odbacite oružje, ništa vam se neće dogoditi!

Visoki rančer se ogleda. No, iz klanca nije prijetila nikakva opasnost. Barem zasada ne.

Dva razbojnika s visoko podignutim rukama izađu iz kolibe odbacivši puške. Na njihovim licima čitao se smrtni strah.

Ali iz klanca se začuje topot kopita. Razbojnici koji su uspjeli uteći iz stupice očito su se predomislili. Nisu imali ni najmanje volje prihvatiti bezizglednu borbu s neugodnim strancem.

John uštane držeći svoju »marlin« pušku uperenu u dvojicu preživjelih razbojnika. Oni, međutim, nisu ni pomišljali da pruže bilo kakav otpor. Čak ni onda kad se John spuštao strmom stazom koju su koristili stražari da stignu na svoju osmatračnicu.

Strah dvojice razbojnika bio je jači od bijesa. Pomisao na to kako je jednom jedinom čovjeku uspjelo uništiti gotovo cijelu njihovu družinu bila je dovoljna da u njima ugasi i posljednju želju za pružanjem otpora.

— A sada na posao! — zapovjedi John. — Mrtve podignite na konje. Oružju se ne približujte.

Razbojnici se požure da izvrše naređenje.

Poslije pola sata John je znao konačan ishod borbe. Osim dvojice preživjelih, četvorica su bila ranjena; njima je povio rane da izdrže put do Cheyenne Wellsa. S dvojicom mrtvih na visoravni bilo je ukupno deset leševa, koje su čvrsto vezali na konje.

Johnny Beaver nije bio ni među mrtvima ni među ozlijeđenima. Kao ni vođa bande, koji je prije nekoliko dana gotovo ubio Johna Chapmana.

Beaver je dakle bio među onom četvoricom razbojnika kojima je bijeg uspio.

Ranjenima i dvojici neozlijeđenih John naredi da uzjašu. Zatim kupi torbe i platnene vrećice što su se nalazile u kolibi. U njima se nalazio dio plijena opljačkanog u vlakovima, osim novca koji su razbojnici već bili podijelili i potrošili. Sada ima dokazni materijal za suđenje.

John naredi da se krene. Iz skrovišta u klanu izvede svog dorata i uzjaše ga.

Kroz stjenoviti predio bio je krajnje oprezan zbog zasjede.

No, četvorica razbojnika, koji su pobjegli, izgubili su svu hrabrost da nastave borbu. Bili su sretni što su izvukli živu glavu.

Prije nego što se spustio mrak, John sa zarobljenicima i mrtvim razbojnicima stigne u Cheyenne Wells.

Kad je dojahao do šerifova ureda, u trenu se sakupi mnoštvo ljudi u polukrugu oko konja.

John sjaše. U istom trenutku šerif Bill Vinco pojavi se na vratima.

Nekoliko sekundi stajao je nepomično ne progovorivši ni riječ.

John stupi na nogostup i priđe šerifu.

— Banda više ne postoji — reče glasno tako da su ga svi mogli čuti. — Na životu su samo četvorica. Šerife, na vama je sada da učinite ono što vam je dužnost!

Iz mnoštva se začuju povici negodovanja:

— Lovac na ljudske glave!

— Ubojica!

— Ne slušajte ga, šerife!

Uzbuđeni glasovi prisutnih građana postojali su sve brojniji.

John je vidio na kakvoj se mucima našao čuvar zakona. Svaki živac na njegovu čelu napeto je poigravao. Vinco je pokušavao naći najbolje rješenje. Njegov pogled lutao je s visokoga rančera na mrtve i ranjene razbojnike.

Napokon se odvaži. Kad podigne obje ruke, svjetina se umiri.

— Budite razumni, ljudi! — poviče šerif. — Bit će to pravedan sudski postupak. Za sve vrijedi dokaz.

— Vi surađujete s plaćenim lovcem na ljudske glave! — zaurla netko.

Divlji povici sa svih strana. Šerif Vinco energično odmahne glavom, a svjetina se ponovno smiri.

— Chapman se samo branio, ljudi. On nije onakav kakvim ga smatrate. Raziđite se svojim kućama. Sve će biti razjašnjeno.

John pomisli: Vinco nije budala, no, ostao je pokvaren. Uvidio je s koje strane puše vjetar i brzo se okrenuo, kao uvijek.

Građani Cheyenne Wellsa malo su ustuknuli; njihovi povici postali su tiši.

— Pomozite mi, gospodine Chapman — zamoli šerif.

John kimne bez riječi.

Nitko od prisutnih građana nije sprečavao šerifa i Johna da preživjele razbojnice strpaju u zatvor. Svjetina je šutke promatrala kako grobar i njegov pomoćnik odvoze mrtve razbojnike.

Malo-pomalo mnoštvo se počelo razilaziti. Neodlučni građani, uvijek skloni mudrovanju, vraćali su se svojim kućama.

— Bio sam uvjeren da ste mrtvi — reče šerif Johnu.

John se nasmije.

— Znaš, šerife. I razbojnici su vjerovali u to. Nisu ni slutili da sam još uvijek živ.

Vinco ga zabezeknuto pogleda.

— Ali...?

— Samo me jedan čovjek smatrao mrtvim, vođa razbojnika. A on živi ovdje u okrugu Cheyenne. Ne znam točno u kojem dijelu, šerife, no on je ugledan građanin.

Bill Vinco širom otvori usta ne progovorivši ni riječi.

Johnny Beaver sam dojase na brežuljak s kojeg se pružao pogled na ravnicu. Sačeka tamo dok se ne spusti mrak, a onda pripali hrpicu suhoga granja dajući vatrom ugovoreni znak.

Prošlo je pola sata kad se začuje topot kopita.

Obrisi u crno odjevenoga jahača izrone iz tame.

Beaver skoči na noge. Nije se trebao javljati. Znao je da oštre oči maskiranoga jahača i u tami primjećuju najmanju sitnicu.

Vranac se zaustavi, a jahač ostane u sedlu.

Johnny Beaver potrči prema dobljaku.

— Šefel! — reče mladi razbojnik. — To je... mi smo uništeni. On nas je sve...

Maskirani jahač ljutito zareži.

— Polako, Johnny. Razmisli o onome što želiš reći. A onda mi reci sve po redu, ali tako da ima smisla.

Mladi razbojnik teško je disao pokušavajući se pribitati.

— Stranac! Taj Chapman! — procijadi Beaver. — Nanjušio je naše skrovište u brdima. Jedino Madsen, Jennison, Miller i ja uspjeli smo pobjeći. Ostali su... — Riječ mu zapne u grlu.

Vođa bande ne odgovori odmah. Činilo se da ga je Beaverova vijest snažno potresla.

Johnny Beaver duboko udahne.

— Vjerojatno su svi izginuli! — poviče — Taj Chapman mora da je u vezi sa samim đavlom. Kako drukčije sve to objasniti?

— Da, Johnny — reče maskirani jahač — imaš pravo, on se vratio iz pakla kamo sam ga, tako sam ba-

rem mislio, poslao prije nekoliko dana.

Beaver ne shvati što je šef htio reći.

— Što kažete? — upita hvatajući zak.

— U redu, Johnny. Ostavimo to. Moramo razmisliti.

— Do vraga, što da radimo? Chapman neće mirovati tako dugo dok nas sve ne uhvati. Ostalima se već tresu hlače.

— Tebi se ne tresu, nadam se, Johnny?

Beaver je šutio.

— No, dobro — reče maskirani vođa prividnom hladnokrvnošću. — I ja sam tome kriv. Predugo sam čekao. Čovjek mora biti jak i uvidjeti svoju pogrešku. Nismo smjeli ljenčariti punih tjedan dana. Da smo odlazili u akcije, to se ne bi dogodilo.

— Da, i? — poviče Beaver uzbuđeno i ponovi maloprijašnje pitanje: — Što da radimo? Poznavajući šerifa Vincoa znam da on sada, kad se situacija promijenila, neće mirovati. Uz Chapmana i šerif će nam sjesti za vrat. Gonit će nas tako dugo dok jezik ne isplazimo.

— To se neće dogoditi. — odvrati vođa. — Dovesť ćeš ostale, Johnny. Preostalo nam je da obavimo još jednu sitnicu. Potom ćete odjahati i napustiti ovo područje. Bit će najbolje da odete u Wyoming. Tamo ćete se skloniti dok se stvar ne zataška. Obećavam ti da nećemo prekinuti borbu. Obavijestit ću vas čim sve pripremim.

— Dobro — kimne Beaver. — A kakvu to sitnicu trebamo obaviti?

Maskirani mu objasni.

Petorica jahača u oštrom su galopu jurila prema jugoistoku i ranču

Četvrtasti B, udaljenom samo nekoliko kilometara od njihova tajnog sastajališta.

Ispred napuštenih zgrada jahači zrustave konje.

Beaver i ostala trojica sjašu, dok maskirani ostane u sedlu. Vjetar je nadimao njegovu masku otkrivajući na trenutke oštre crte oko njegovih usana.

Radili su brzo. Donijevši iz staje slamu, razbili su novo postavljena prozorska stakla i ubacili je u kuću.

Za nekoliko sekundi bukne plamen koji je pohlepno gutao drvenu građu.

Iz staje dopre divlje rzanje konja za vuču. Životinja je u paničnom strahu kopitima udarala u zidove pregrada. Plamen je lizao uvis. Crvenkast sjaj vatre širio se neobično brzo.

Nijedan od razbojnika i ne pomisli da oslobodi konja.

Maskirani se paklenski nasmije začuvši da samrtno rzanje životinje postaje sve tiše.

Vatra je bjesnjela. Užarene grede s treskom su se rušile, a iskre su letjele u visinu.

Strahovita vrućina prisili razbojnike da se povuku od gorućih zgrada.

— Sada odjašite! — poviče vođa razbojnika. — I neprestano mislite na to da nikada nećemo prekinuti borbu protiv željeznice. Nikada, čujete li!

Od prizvuka njegova glasa razbojnici se naježe. Zatim nestanu u noći.

Maskirani je ostao da promatra vatru.

Vranac vođe razbojnika preplaši se kad se zgrade jedna za drugom sruše uz zaglušujuću buku.

Maskirani jahač okrene konja, podbode ga i odjuri u mrak.

...

Cudan nemir vukao je Johna Chapmana iz grada.

Nije bilo nimalo lako uvjeriti Rosu u to da te noći ne može ostati kod nje. Jer, John ni sam nije mogao objasniti otkuda najednom ta šurba i čudna slutnja.

Kad je na horizontu opazio crvenkast sjaj, znao je što se dogodilo.

Njegov instinkt ni ovaj ga put nije iznevjerio. Ali sada je bilo prekasno da bilo što učini.

U trenutku kad je stigao na svoje imanje vatra je jenjavala. Od ranča Četvrtasti B ostala je samo gomila užarenih greda.

Miris sprženog mesa udari mu u nos, a želudac mu se zgrči tjerajući ga na povraćanje.

Osveta je bila tako niska da je John Chapman nije mogao shvatiti.

John se jedva savladavao plašeti se da od bijesa ne izgubi glavu. Znao je da se ne smije prepustiti gnjevu i donijeti nepromišljenu odluku. Poduzimati potjeru još ove noći ne bi imalo smisla.

Stoga odluči prenoćiti u blizini zgarišta svoga ranča. Napravivši ležaj ispruži se rastrzan mislima i gnjevom zbog bijednog načina osвете. Dugo je ležao budan, a onda ga savlada san.

Kad su se prve zrake svjetlosti pojavile na horizontu, John Chapman je već bio na nogama. U glavi mu je bruhalo. Nikako se nije mogao smiriti, a još ga je boljela i rana od metka koji mu je okrnusio čelo.

Tjelesnu bol ipak je uspijevao savladati. Mnogo je teže bilo s gnjevom koji ga je iznova obuzimao. Morao je zatomiti bijes da bi mogao postupiti razborito. Nepromišljeni potez mogao bi ga skupo stajati.

Tragovi na mekanom tlu jasno su se raspoznavali. Slijediti ih bila je igrarija.

Kilometar i pol sjeverno od ranča Četvrtasti B trag jednog jahača odvajao se od ostalih. Johnu nije bilo teško zaključiti da su četvorica jahača nastavila jahati prema sjeverozapadu.

John krene njihovim tragom. Nije požurivao dorata jer je bio siguran da mu ne mogu uteći. Iz torbe na sedlu izvadi komad suhog mesa i pojede ga. Zatim popije nekoliko gutljaja vode iz četurice.

Razbojnici su jahali bez odmora. To se moglo zaključiti po otiscima kopita. Činilo se da im se strah uvukao u kosti, premda nisu računali s tim da bi ih najgori neprijatelj koga su ikada sreli ponovno slijedio.

Oko podneva John prijeđe na drugu obalu sjevernog toka rijeke Smoky Hill.

Tragovi su vodili ravnicom obrašlom travom. No, još se uvijek nije moglo nazreti mjesto na kojem su se razbojnici odmarali.

John je znao da se sada nalazi u okrugu Kit Carson.

Za jedan sat stigne do rijeke Landsman. Tragovi su prolazili jednim dijelom duž obale, a potom vodili u pličinu.

Prešavši na drugu obalu razbojnici su nastavili jahati bez zadržavanja.

Visoki rančer shvati zašto se nisu zaustavili i odmorili.

Na horizontu se pojave obrisi grada.

Bio je to razlog što se nisu zaustavili na obali rijeke!

John Chapman bio je siguran da će ih doći još danas.

Razbojnici su jahali najmanje dvadeset sati. Konji su bili premoreni od napora.

Grad se zvao Stratton. Tiho i mirno, gotovo pospano mjesto, upola manje od Cheyenne Wellsa.

Jato kokoši izleti iz prašine glavne ulice ispred kopita Johnova dorata. Djeca, koja su se igrala u sporednoj ulici, začuđeno se zagledaju u došljaka. Inače na ulici nije bilo ni žive duše.

Grad je imao dva saluna, jedan nasuprot drugome.

Salun s desne strane glavne ulice zvao se »Broken Wheel«.

Ostavivši dorata privezanog za gredu ispred saluna, John se stepenicama popne na nogostup i uđe u lokal.

Gostioničar zlijevnu i reče:

— U ovo doba ovdje nema posla, gospodine. Vidite i samil

John, odmakne praznu pivsku čašu.

— Ja i ne volim gužvu i buku.

— To sam i mislio — kimne gostioničar zaškiljivši lukavo. — Neko ga tražite?

Rančer se nasmiješi.

— Čini se da dobro pogađate misli svojih gostiju.

— Moglo bi se reći, gospodine. Svakom tko dođe ovamo na nosu čitam što želi. Znam točno dolazi li samo na jedno piće, na dulje pijančevanje, na kartanje, ili se želi zabaviti s djevojkom. Ima, međutim, takvih, koji dolaze iz sasvim drugog razloga, poput vas, na primjer.

— Hm — promrsi John — a ima i onih koji ne vole da im se tako govori.

Gostioničar odmahne glavom.

— Vi niste revolveraš, gospodine. Vidim vam na nosu...

— U redu — prekine ga John. — Tražim četvoricu jahača. Vjerojatno su još u gradu.

— Možda — odvrati gostioničar. — U Strattonu, postoji još jedan salun.

— To sam opazio.

— Da, i najprije ste htjeli provjeriti nisu li momci kod mene, zar ne?

John odmah shvati na što gostioničar smjera. Bez riječi izvadi novčanicu i gurne je preko šanka.

Uvježbanom kretnjom gostioničar spremi šušajući papir.

— Ljudi koje tražite nisu bili ovdje — izvijesti. — No, kao pažljivom promatraču svega što se u gradu događa, koji u ovo doba ionako nema što drugo raditi, nije mi izmaklo ono što vas zanima. Stigli su prije dva sata, a njihovi konji isplazivši jezike jedva su se vukli od umora. Momak iz »Silver Dollara«, saluna preko puta, odveo je umorne konje u staju za iznajmljivanje. Četvoricu momaka nisam više vidio. Imate sreću, gospodine.

— Sjajno — reče John i pođe prema izlazu.

U trenutku kada je uhvatio vrata na pero prasne hitac.

Metak razbije svjetiljku koja s treskom padne na pod. John munjevito skoči u stranu i stane uza zid pored vrata. Pogledavši unatrag opazi da se gostioničar sklonio iza šanka.

Prava kiša metaka u tisuću komadića razbije prednja prozorska stakla saluna »Broken Wheel«.

John se oprezno povuče od vrata. Razbojnici su primijetili da je došao. No, svoju priliku da ga zbace iz sedla nisu iskoristili. A sada su bili odviše brzopleti.

— Postoji li sporedan izlaz? — zapita John.

— Stražnja vrata desno, a onda do kraja hodnika — odvrati gostioničar i ne pomišljajući da pomoli glavu iz zaklona.

John pođe putem koji mu je opisao gostioničar i ubrzo se nađe u sporednoj ulici. Ponovo prasne koji hitac. Činilo se da su razbojnici

uvidjeli kako njihova divlja paljba nije donijela nikakvog rezultata.

Izvukavši teški revolver John se došulja do ugla zgrade na početku ulice. Gledajući prema salunu »Silver Dollar« u pravom trenutku opazi kako se odmakla zavjesa prozora na prvom katu, a iza nje se pojavi-
la puščana cijev.

John opali u djeliću sekunde.

S druge strane odjekne krik, a puška ispadne kroz prozor i udari u trijem.

Usljedi nekontrolirana vatra s prozora donjeg dijela saluna.

John se baci na tlo i puzeći dovuče se pored nogostupa ispred saluna »Broken Wheel«. Ispod dasaka motrio je na Main Street. Sprijeda ugleda kopita svog dorata koji se propinjao i uspio osloboditi grede za koju je bio privezan. U paničnom strahu životinja odjuri niz ulicu.

U oblaku prašine John ugleda siluetu razbojnika koji je, napustivši nogostup na suprotnoj strani hitrim koracima pokušao pretrčati ulicu.

Njegovi prijatelji štitili su ga vatrom. Ali uzalud. Razbojnici još nisu otkrili novi položaj svog protivnika.

John opali po drugi put.

Metak pogodi razbojnika u trku. On se stropošta u prašinu i ostane nepomično ležati.

Iz saluna »Silver Dollar« odjekne bijesna derjava.

Pucnjevi odjednom utihnu. Začuje se žustra rasprava, no, John nije mogao sve razumjeti.

Jedan od razbojnika poviče : — Ne pucajte! Predajemo se!

— Ne! — oglasi se drugi. — Nikad!

Johnovo čelo se nabere. Glas drugog razbojnika učini mu se poznat. Pa to je Johnny Beaver.

— U redu! — poviče visoki rančer. — Izadite s uzdignutim rukama i odbacite oružje. Ništa vam se neće dogoditi.

Slijedećeg trena otvore se vrata na pero saluna »Silver Dollar« i na njima se visoko uzdignutih ruku pojavi prašnjavi razbojnik koji teturajući pođe preko nogostupa.

— I vi, Beaveru! — proderu se John.

Umjesto odgovora prasne hitac.

Razbojnik na nogostupu trgne se naprijed i ne izustivši ni glasa sruši se u prašinu Main Streeta. Na njegovim leđima vidjela se široka, crvena mrlja.

John Chapman glasno opsuje.

— Izadi, mali! Nemaš ni najmanju šansu da pobjegneš!

— Dolazim! — poviče Beaver. — Dolazim, Chapmane, da te napokon dobijem pred nišan!

Ono što od sebe samog nije mogao očekivati, vjerovao je da će prihvatiti njegov protivnik: poštenu borbu.

Mladi razbojnik izađe iz saluna i raširenih nogu stane nasred Main Streeta. Ozlojeđeno gurne revolver u futrolu i vrebajući podigne rame-
na.

John izađe iz zaklona. I njegov revolver bio je zataknut u kožnatoj navlaci.

— Okani se toga, mladiću — reče John stigavši do sredine ulice, desetak koraka udaljen od Beavera.

No, mladi razbojnik nije želio nikakav razgovor. Želio je odluku, i to odmah. Njegovi prenapeti živci nisu mu dopuštali da postupi drukčije.

Desnica razbojnika munjevito trgne revolver. Bilo je to paklenski brzo za mladića njegove dobi.

Ali nije bilo i dovoljno brzo za Johna Chapmana.

Teški revolver opali prije nego što je Beaver stigao pravo nanišani-ti.

Razbojnik se zgrči i s nevjericom pogleda kako njegov revolver, Chapmanovim metkom izbačen iz ruke, u visokom luku leti kroz zrak. Potom bijesno zaurla osjetivši kako mu je desna krvava ruka nepomično klonula.

— Svinjo, prokleti kopilane! Zašto si to učinio? Hajde, ubij me! Što čekaš? Svrši već jednom sa mnom!

— Možda to uistinu želiš, no, želju ti neću ispuniti ja — odvрати John smiješeći se. — Potreban si mi kao svjedok na sudu.

Johnny Beaver brizne u plač. Odjednom je postao ono što je uistinu bio: nezreo mladić.

• • •

Bill Vinco otvori zidni ormar u svom uredu te izvadi bocu viskija i dvije čaše.

— Za ovo moramo popiti čašicu, gospodine Chapman. Vjerujem da je sada kraj i da će ljudi odsada bez straha putovati željeznicom.

John s nevjericom odmahne glavom. Ipak prihvati ponuđeno piće.

— Vi ste poput lista na vjetru, Vinco. Nemojte od mene očekivati da vam kažem kako o vama imam dobro mišljenje.

Slegnuvši ramenima šerif natoči čaše.

Uvijek sam činio ono što sam mogao. Ako mislite da nije tako, morate mi to najprije dokazati. Pljačkaši vlakova sjede na sigurnom, s onu stranu brave. Nema

sumnje da je to vaša zasluga, Chapmane. I ja sam iz toga izvukao korist. Zbog toga sam vam veoma zahvalan. Razmislite dobro ima li smisla da meni pravite neprilike.

— Ne pada mi to ni nakraj pameti, Vinco. To ionako ne bi vodilo nikamo.

— Vidite da ste to sami shvatili!

Šerif zadovoljna lica podigne čašu i prinese je ustima, a John se povede za njim.

— Kada će biti sudska rasprava? — zapita John. — Vjerojatno za dva dana — odvрати Vinco. — Poslao sam telegram u Denver i okružni sudac McMahon doći će da osobno vodi postupak. Mi u Cheyenne Wellsu doduše imamo zgradu suda, ali nemamo svoga okružnog suca. Svi koji žele prisustvovati suđenju sigurno neće stati u sudnicu. Osim toga, stići će i zastupnik kompanije »Kansas Pacific Railroad« iz Kansas Cityja. Kao svjedoci bit će saslušana gospođa Mulgrave i, dakako, vi, Chapmane.

John se nasmiješi svojim poznatim smiješkom.

— Bit će to vrlo zanimljiv dan.

Vinco odahne s pretjeranim olakšanjem.

— S prokletom aveti, što se nadavila nad ovim krajem, napokon je svršeno Vjerujte mi, sada sam neobično sretan.

— Strpite se malo — odvрати John. — Najvažniji čovjek još je uvijek na slobodi. Dokle god on ne bude uhvaćen, ponavljat će se napadi na vlakove.

— Čovječe! — zaprepašteno poviče Vinco. — Recite ako nešto znate o njemu, dok još ima vremena prije sudske rasprave!

John slegne ramenima.

— U tome i jeste stvar što ne znam, šerife. Naslućujem tko bi mogao biti vođa bande, no, to još uvijek nije sigurno. Sačekajmo da vidimo kako će se razbojnici ponašati na suđenju.

Visoki rančer ostavi zbunjena Billa Vincoa samog i pođe prema hotelu na suprotnoj strani ulice.

Rose ga je nestrpljivo očekivala. Vidjela ga je kad se vratio u grad i nadala se da je njegovoj borbi napokon došao kraj.

Kad je John stupio u njenu sobu, nježno ga zagrljivši od sreće.

— Rose — reče John kad im se usne razdvoje — bio je sretan slučaj što si ostala u Cheyenne Wellsu. A ja sam samo pripomogao da to bude slučaj. Uskoro ćeš moći krenuti svojim vlastitim putem. Željeznica će ti vratiti tvoj novac, a onda...

— Molim te ne govori o tome, John — prekine ga. — Obećao si mi da ćemo drukčije razgovarati o nama kad otkriješ bandu pljačkaša vlakova. Jesi li to zaboravio?

— Nisam, ali...

— John, volim te — izusti Rose ne mogavši sakriti svoje osjećaje.

Visoki rančer nije mogao izustiti ni riječ. Želio je reći odjednom mnogo toga, no, mozak kao da mu je prestao raditi.

A Rosin smiješak, njen pogled što je sjao od sreće, njena nježnost — sve ga je to još više zbunjivalo.

— Ostati ću ovdje — odjednom će mlada žena. — Dakako, samo ako ti to želiš, dragi.

John ne odgovori. Snažno je privinuo k sebi, tako da je na trenutak izgubila dah.

Potom joj reče da više ne postoji ranč Četvrtasti B. Bilo mu je teško ispričati događaje proteklih sati, jer se plašio da će je time pokolebati i razalostiti.

Rose ga nježno pogladila po obrazu.

— Morat ćemo naporno raditi, John. Znam da nije lako iznova podići ranč. No, ima u tome nešto posebno lijepo: bit će to naš prvi zajednički posao. Bolji i ljepši početak ne mogu zamisliti.

John strese glavom.

— Prokletstvo! — promršavši odjednom, a Rose ga preplašeno pogleda.

— John, što ti je?

— Bijesan sam na samog sebe... Probijao sam se pravo kroz pakao, tukao se s razbojnicima i pri tom gotovo platio glavom... a sada nisam u stanju izgovoriti tih nekoliko riječi... samo nekoliko riječi.

— Nešto je ponekad mnogo teže učiniti nego što se zapravo misli — odvrati Rose.

Visoki rančer napokon se odvaži. Glas mu je zvučao svečano kao da mora držati najvažniji govor u svom životu. Zapravo je tako i bilo.

— Volim te, Rose.

Ona ga poljubi, a onda mu šapne u uho.

— Imat ćeš još dovoljno prilike da izgovaraš tih nekoliko riječi, John.

Čekić triput udari u drvenu ploču stola u sudnici.

Mrmljanje stotinu slušalaca polako se stišavalo. Građani Cheyenne Wellsa do posljednjeg su mjesta ispunili sudnicu. Mnogi od onih koji su željeli prisustvovati suđenju nisu stali u dvoranu i šerifov zamjenik s mukom je na vratima zadržavao znatiželjnike za koje više nije bilo mjesta.

Morali su zaključati vrata da se rasprava može nesmetano odvijati.

Okružni sudac James McMahon bio je visok i plećat muškarac. Za sudskim stolom, sa srebrnosivom kosom i bradom, izazivao je poštovanje građana Cheyenne Wellsa.

Neki se preplašeno trgnu kad se zaori njegov snažni, duboki glas.

— Mir! Tražim potpunu tišinu, ili ću isprazniti dvoranu.

Ponovno odjekne udarac čekića. U dvorani zavlada potpuna tišina.

McMahon zadovoljno kimne glavom, potom pročita optužbu.

Sedmorica razbojnika s Johnnyjem Beaverom na čelu ne trepnu okom čuvši za što su optuženi. Osim nebrojenih pljačkaških prepada, optužnica ih tereti i za ubojstvo petorice nedužnih ljudi. Prošlih godina razbojnici su ubili dvojicu strojovođa, jednog ložača i dvojicu putnika.

Okružni sudac McMahon završi i obrati se razbojnicima.

— Optuženi, osjećate li se krivima?

Razbojnici se trgnu iz ravnodušnosti.

— Ne osjećamo se krivimal — poviče Johnny Beaver tražeći pogledom odobravanje među mnoštvom.

Ostala šestorica optuženih ponove Beaverove riječi.

Dvoranom prostruji šapat. Razbojnici to prihvate sa zadovoljstvom. Znali su da građani Cheyenne Wellsa stoje na njihovoj strani.

— Tišinal — glas suca nadjača žamor u dvorani. — Kao prvog svjedoka pozivam gospodina Henryja Bonfielda iz Kansas Cityja.

U dvorani zavlada muk. Na licima prisutnih građana odrazila se napetost kad je ustao elegantno odjeven muškarac, koji je na klupi za svjedoke sjedio pored Rose Mulgrave i Johna Chapmana.

S kožnatom mapom u ruci Henry Bonfield, predstavnik kompanije »Kansas Pacific Railroad«, stupi pred sudski stol i za sucem ponovi riječi zakletve.

— Gospodine Bonfield — počne sudac McMahon. — Vi ste iz odjela za osiguranje kompanije »Kansas Pacific Railroad«, koliko razabirem iz priloženih dokumenata.

— Točno, gospodine — odvrati svjedok.

— Opišite nam, molim vas, kakvu štetu trpi željeznica i njeni putnici zbog razbojničkih prepada u okrugu Cheyenne.

Bonfield se nakloni i sucu pruži kožnatu mapu.

— Gospodine suče, ovdje je dokumentacija u kojoj su sadržani svi događaji od trenutka kad je prugom prošao prvi vlak.

— I oduzimanje zemlje? — povlače netko iz mnoštva prisutnih slušalaca.

— I nepravda nanescena zemljoposjednicima? — doda uzbuđen glas.

James McMahon ponovno udari čekićem po stolu. Uspjelo mu je umiriti sve bučnije slušaoce.

— Gospodine Bonfield — reče okružni sudac — želio bih da sami podnesete izvještaj.

— Kako želite, gospodine suče — odvrati opunomoćenik željezničke kompanije i rasklopi mapu. — Počelo je prije pet godina kada je prvi vlak prolazio prugom od Kansas Cityja do Denvera. U blizini Eagle Traila, u okrugu Cheyenne, na pruži je eksplodirao dinamit. Na sreću, razbojnici su pogrešno računali vrijeme eksplozije pa nije došlo do veće tragedije. Samo je lokomotiva prvog vlaka iskočila iz tračnica. Druga nezgoda uslijedila je tjedan dana iza toga događaja.

Henry Bonfield govorio je cijeli sat u potpunoj tišini.

Kad je završio, nije bilo upadica. Ni mrmljanje se nije čulo.

Razbojnicima se nije dopala nagla promjena situacije. Uznemireno su piljili u lica prisutnih građana.

Krvava bilanca, koju je iznio Henry Bonfield, djelovala je zastrašujuće.

Zastupnik željezničke kompanije preda sucu kožnatu mapu.

— Mogu li dodati još nešto, gospodine suče? — zapita Bonfield.

— Izvolite!

Bonfield se nakašlje i okrene prema građanima.

— Kompanija „Kansas Pacific Railroad“ podržava optužbu protiv zločinaca koji su iz niskih pobuda

ugrožavali ljude i njihovu imovinu. Naša kompanija nipošto ne bježi od činjenice da među ovdašnjim stanovništvom postoji opravdana odbojnost prema željeznici. Svjesni smo da se još prije gradnje željezničke pruge nije uvijek radilo onako kako je trebalo. Sada se svim snagama trudimo da popravimo ono što nije valjalo. Napredak ovog kraja, upravo zbog postojanja željeznice, trebao bi biti naknada za pretrpljenu nepravdu. Vjerujem da je Cheyenn Wells od željeznice imao višestruku korist.

U dvorani opet nastane komešanje. Građani su jedni drugima nešto šaputali.

Sudac McMahon udari čekićem po stolu.

— Hvala, gospodine Bonfield, možete sjesti. Kao slijedećeg svjedoka pozivam gospođu Rosu Mulgrave.

John kimne Rosi i nježno joj stisne ruku. Ona ustane i priđe mjestu za svjedoke. Glas joj je lagano podrhtavao kad je ponavljala riječi zakletve.

— Gospođo Molgrave — započne okružni sudac blagim tonom. — Vi ste doživjeli posljednji napad na vlak. Imam zapisnik što ga je sastavio šerif. Opišite nam, molim vas, svojim riječima što se tada dogodilo! Slobodno iznesite sve čega se sjećate. Bude li potrebno, dopustite da vam postavim nekoliko pitanja.

Rose se oslobodi nervoze.

— Vrlo rado, gospodine suče — odvrati i počne pričati. — Putovala sam u Denver da uštedevinom otvorim malu trgovinu tekstilom. — Rose je ispričala i o svom nesretnom braku i tragičnoj smrti muža.

— Hvala — kimne sudac McMahon. — Što se dogodilo na putu za Denver?

— To... to je za mene bilo neshvatljivo — počne Rose. — Razbojnici su pljačkali sve do čega su došli. Starom bračnom paru opljačkali su svu imovinu, tako da će siromašni ljudi teško preživjeti zimu. Ne bih željela govoriti o tome da su razbojnici i meni oduzeli sav novac, te sam ostala bez sredstava za život. Da nije...

Više glasova prekine njeno izlaganje.

— Prostaštvo! — poviče netko, a drugi ga odmah podrže.

Johnny Beaver preplašeno okrene glavu. Lice mu je bilo blijedo poput stijene.

McMahon udarcem čekića umiri uzrujane građane.

— Trenutak, gospodo Mulgrave — zamoli Rosu i okrene se prema optuženičkoj klupi. — Dat ću vam još jednu priliku. Nije prekasno da priznate svoja nedjela i ublažite položaj! Mislite na to, gospodo optuženici, da ovaj dokazni materijal, što leži pred nama, čvrsto potkrepljuje izjave svjedoka.

Razbojnici se ukoče. No, bili su neodlučni da poslušaju savjet okružnog suca i iskoriste priliku koju im je pružio.

Johnny Beaver odjednom ustane mašući desnicom na kojoj se svjetluca bijeli zavoj.

— Nismo samo mi odgovorni! — poviče mladi razbojnik. — Ne želim ispaštati dok se moj šef smijel

U dvorani nastane mrtva tišina. Ljudi se nisu usuđivali ni disati.

— Da, dobro ste čuli! — zaurla Johnny Beaver. — Još jedan nedo-

staje na ovoj klupi! A taj sjedi među vama! Da, da, među vama!

Riječi razbojnika bile su poput udarca groma. I sam okružni sudac McMahon ostao je bez riječi.

Prije nego što je itko uspio nešto reći, iz zadnjih redova sjedala odjekne hladan glas.

— Nitko da se nije pomaknuo sa svoga mjesta! Inače će poteći krv!

Svi se okrenu prema natrag. Ljudi su preneraženo piljili u vitkoga muškarca u crnom odijelu, čiji je teški revolver, spreman da svakog trena opali, dovoljno jasno pokazivao da se njegov vlasnik ne šali.

— Floyd Kingman! — zaprepasti se John Chapman.

— Gledajte me samo! — poviče Kingman. — Da, buljite poput stada goveda! Ja sam taj koji se bori protiv željeznice! Činit ću to i nadalje! Vi me ne možete spriječiti! Vini!

Nitko se ne usudi pomaknuti.

— Šerife Vinco! — zaurla Floyd Kingman i okrene se vratima pored kojih se nalazio čuvar zakona sa svojim zamjenikom. — Bacite oružje. Izaći ćete da nikome ne padne na pamet kakva glupa misao. Vi ćete prvi umrijeti čim netko samo takne oružje.

Blijed u licu Bill Vinco posluša Kingmana.

Vođa razbojnika progura se do prolaza u sredini dvorane i šerifu u leđa uperi cijev svoga revolvera.

Sada je pokazao svoje pravo lice, pomisli John Chapman.

Visoki rančer sačeka da Kingman i šerif Vinco izađu kroz vrata. Zatim jurne za njima.

...

Pred sudnicom spotakne se o onesviještena šerifa koji je ležao u prašini.

Prema južnom izlazu iz grada začuje se topot konjskih kopita. Oblak prašine sakrio je bjegunca.

John nije vodio brigu o šerifu. Drugi će to učiniti. Floyd Kingmana nitko nije zaustavio. Na ulicama nije bilo žive duše. Građani Cheyenne Wellsa, koji nisu uspjeli ući u sudnicu, odavno su se razišli za svojim poslom.

Na sreću, staja za iznajmljivanje bila je udaljena samo dvadesetak koraka. Johnu su bile potrebne tri minute da otrči do staje, osedla dorata i krene u potjeru za vođom razbojnika.

Johnov konj bio je svjež i odmoren. Po oblaku prašine bilo je vrlo lako slijediti bjegunca.

Kingman je imao prednost od četiri minute.

Visoki rančer nagne se na doratov vrat i ispravi se u strěmenu ne dodirujući sedlo, da životinji olakša brzi galop.

Izbrazdan put vodio je na jug. Ničega nije bilo na putu što bi ometalo dvojicu jahača.

Gutajući prašinu John shvati da je njegov dorat dorastao Kingmanovu vranču, ali da ipak nije nadmoćan.

John Chapman bio je bolji jahač od Floyda Kingmana. Poznavao je sve trikove da konj što manje osjeća jahača, da ga što lakše nosi.

Malo-pomalo John se primicao bjeguncu. U oblaku prašine mogao je razaznati obrise u crnoodjevenoga vođe razbojnika, koji ovaj put nije nosio masku. Floyd Kingman je znao tko mu je za petama. Više je puta okrenuo glavu, a onda nemi-

losrdnim udarcima mamuza još brže potjerao vranca. No, snage njegova konja bile su pri kraju.

John Chapman primicao se sve bliže.

Primaknuvši se na stotinjak metara, iz navlake izvuče »marlin pušku«. U trku nanišani vješto koristeći iskustvo stečeno u konjici.

Na trenutak mu je bilo žao što mora pucati. Međutim, nije mogao drukčije ako je želio svršiti s Kingmanom.

Crveni bljesak iz puščane cijevi poleti u oblak prašine.

Poslije praska prvog hica John odmah repetira, iznova nanišani i po drugi put opali.

Vranac se prevrne te iz sedla izbací jahača, koji u visokom luku tresne o tlo.

John vrati pušku u navlaku i nategne uzde. Nastavi polako jahati kroz oblak prašine koji se razilazio.

Potom sjaše.

Floyd Kingman polagano se dizao. Nije bio ozlijeđen.

Teturajući zastane i pogleda svojega smrtnog neprijatelja koji se približavao.

Kingmanove oči plamtjele su mržnjom. Jedva se savladavao da odmah ne potegne revolver. No, odmah shvati da ne bi imao mnogo izgleda. Ruke su mu se odviše tresle da bi mogao vladati teškim revolverom.

Na udaljenosti dvadesetak koraka od Kingmana, John stane. Prašina se već slegla.

— Izgubili ste igru, Kingman! — poviče visoki rančer.

Vođa razbojnika najednom se naceri.

— Još uvijek me niste uhvatili, Chapman! A niti nećete. Zaustaviti ću vas olovom!

Na Johnovim usnama zatitra poznati smiješak od kojeg njegove protivnike podilazi jeza.

Floyd Kingman, međutim, nije primijetio taj smiješak; mržnja ga je sasvim zaslijepila.

— Pod parolom da se borite protiv željeznice pljačkate i ubijate nedužne građane! — poviče John.

— Ja ne! — odgovori Kingman.

— Vi ili vaši ljudi, to je isto.

Vođa razbojnika odmahne glavom.

— Vi to nikada nećete shvatiti, Chapman! Niste doživjeli i ne znate što se sve dogodilo u okrugu Cheyenne.

— Bez obzira što se dogodilo, to nije bio razlog da potplatite ubojice i razbojnike i huškate ih na nedužne putnike! — odvrati John. — Možda ste u početku mislili samo na borbu protiv željeznice. No, tada ste uvidjeli da se prepadima na vlakove vrlo lako i brzo može obogatiti. Mnogo jednostavnije nego mukotrpnim radom na ranču.

— Prokleti lažljivče! — zaori bijesan Kingmanov glas. — Sada ćete mi platiti. Ovdje na ovom mjestu! Pogriješio sam što prvi put nisam bio oprezan.

Izgovarajući posljednje riječi Floyd Kingman potegne revolver ne vodeći računa o poštenoj borbi. U očima mu je gorjela mržnja i želja da ubije stranca koji je raskrinkao i uništio njegovu družbu.

Vođa razbojnika bio je paklenski brz.

John potegne djelić sekunde poslije Kingmana i ocijeni situaciju. Vi-

deći da neće biti brži, munjevito se baci u stranu i u padu opali.

Oba revolvera prasn timeremeno, a pucnjevi se stoje u grom.

Okrenuvši se nekoliko puta na tlu, John se uspravi spreman da ponovo opali.

Ali to više nije bilo potrebno. Zato spusti revolver.

Floyd Kingman stajao je napomičeno, zabezeknuta lica, ne vjerujući u to što se dogodilo.

Tada prsti ispuste držak revolvera i teški kolt padne u prašinu pored razbojnikovih čizama.

Kingmanove oči se ukoče, razbojnik se polako zaljulja prema naprijed i sruši. Licem o zemlju. I više se ne pomaknu.

John Chapman pristupi razbojniku i vrhom čizme odgurne revolver.

Potom ga okrene na leđa.

Vođa razbojnika disao je vrlo slab.

No, razaznao je svoga smrtnog neprijatelja kad se John nagnuo k njemu. Teško otvarajući usta pokušao je nešto reći.

John je s mukom shvatio što je izgovorio.

— Beaver... taj... taj... izda...jica... njega... treba... obje...

Glava razbojnika klone u stranu. Njegove širom otvorene oči sasvim se ukoče.

Bio je to kraj Floyda Kingmana.

John Chapman sklopi Kingmanove kapke, potom ustane.

Privezavši leš na leđa svog dorata, uzjaše ga te polako krene.

...

Kad se s mrtvim vođom razbojnika vratio u grad, pred sudnicom ga dočeka mnoštvo građana Cheyenne Wellsa.

Nitko nije progovorio ni riječ kad je sjahao.

Odjednom se iz gomile izdvoji mršava žena. Ispod kose začesljane u punđu isticalo se blijedo lice. Bila je to Louise Kingman, majka vođe razbojnika, koja nije imala pojma o prljavim poslovima svoga sina.

Nijemo se zagleda u mrtva sina, zatim se njen pogled sretne s pogledom Johna Chapmana.

— Moram priznati da je to što ste učinili u redu. No, od jedne majke nemojte očekivati da vam to oprostili!

Naglo se okrenuvši, Louise Kingman pođe niz ulicu. Ljudi joj načine mjestu.

— Rasprava se nastavlja za jedan sat — objavi sudac McMahon prodornim glasom.

U mnoštvu građana John primijeti Rose i požuri k njoj.

Pored mlade žene stajao je elegantno odjeven predstavnik željezničke kompanije »Kansas Pacific Railroad«.

— Gospodine Chapman — reče Bonfield. — Gospođa Mulgrave iskoristila je ovo vrijeme i ispričala mi

sve o vama. Moram ovdje jasno i glasno reći da vam kompanija »Kansas Pacific Railroad« izražava duboku zahvalnost. Kad budete ponovno gradili svoj porušeni ranč, nećete imati materijalnih problema.

— Kako da to protumačim? — zapita John ne shvaćajući što elegantni muškarac želi reći.

— Vrlo jednostavno — nasmiješ se Bonfield.

— Naša kompanija isplatit će vam nagradu koja je već odavno namijenjena onome tko pohvata pljačkaše vlakova.

— Deset tisuća dolara! — uzvikne Rose sjajući od radosti. — John, deset tisuća dolara!

John Chapman zbunjeno kimne glavom.

— Samo — nastavi Bonfield — ovdje u Cheyenne Wellsu nisu imali pojma o toj nagradi. Vi to shvaćate, gospodine Chapman.

— Da — kratko odvrati John ne vjerujući da će primiti nagradu.

— Odmah nakon rasprave predat ću vam ček — reče Bonfield.

Visoki rančer i mlada žena bez riječi se pogledaju. Sada je zaista kraj.

Kraj

ALLAN VAUGHAN ELSTON

POSljednji DOKAZ

Harv Pollard je morao biti pogubljen 19. kolovoza. Međutim, u jednom šumarku na području Pollardovih pašnjaka 1. kolovoza muškarac po imenu Ike Engle držao je u ruci cedulju iz koje je jednosmisleno proizlazilo da Joea Medinu nije ubio Pollard nego njegov susjed Mike Yost.

Engle je namjeravao tu zanimljivu cedulju učiniti pristupačnom javnosti, ali nipošto zato da bi spasio Pollardovu kožu. Što ga prije objese, to će Engle više uživati. Zbog svog četvrtog krivičnog djela Ike Engle se nalazio u bijegu; zakon je mrzio još više od Pollarda. I zato za njega nije bilo bolje prilike da jednom dobrano obriše sud. Odluči doturiti sudu taj dokaz... ali tek kad bude prekasno. A onda neka pravda gleda kako će izići na kraj s posljedicama sudske zablude.

No, Engle ipak nije mogao čekati do 19. kolovoza da bi tek onda poslao sudu cedulju zajedno s nepotpisanim pismom. Još ove noći mora nekako preko granice, da bi se sakrio u Meksiku. A odande nije htio poslati pismo, jer bi poštanski žig odao mjesto njegova boravka.

Ike Engle, oniži momak oštih crta lica, napusti šumarak i izjaše do valova što ga je, napajao planinski potocić. Pokraj rupe za vodu nalazilo se slani-

šte s glavom soli teškom dvadesetak kilograma.

Engle se nagne nad valov i uspravi glavu. Džepnim nožićem izdube rupu duboku otprilike četiri palca, tako da se unutra može staviti metak kalibra 0,44, a onda smota cedulju, gurne je u praznu čahuru i utisne čahuru u glavu.

Na planinskoj livadi paslo je više od stotinjak goveda; zacijelo će uskoro utrošiti tu glavu soli; prema njegovu proračunu, soli će nestati za četiri do šest tjedana. A onda će jedan od Pollardovih kauboja donijeti novu glavu soli i tom će prilikom pronaći čahuru s ceduljom. Najvjerojatnije, tijekom rujna. Naravno, u međuvremenu će Harva Pollarda objesiti i pokopati.

S uzvisine Engle ugleda u dolini crvene krovove Pollardova ranča, na udaljenosti od približno za dvije milje. Mogao je sasvim živopisno zamisliti raspoloženje što tamo dolje vlada: Pollardova žena i ljudi zdvojno se nadaju čudu, jer bi sada još samo to moglo spasiti osuđenoga.

Ike se naceri i savije cigaretu. Neka samo mirno pojedu kašu što su je sami zakuhali. Nekoć je i on bio radio na tom ranču, sve dok ga Pollard nije otjerao do vraga i prijavio zbog krađe

sedla. To mu je donijelo ravnih pol godine iza rešetaka.

Kad se vinuo u sedlo i potjerao konja prema logoru gdje se već tjednima sakrivao, još se uvijek čerekao.

Za večeru je morao otvoriti posljednju konzervu. Vrijeme do mraka razbi je sjedeći pokraj vatre i igrajući se kockama. Bile su to, da tako kažemo, ponešto prilagođene kocke, a čovjek koji bi umio spretno baratati s njima ne bi morao ništa drugo raditi.

Morat će umaći u Meksiko prije nego što ga uhvati šerif... ili Mike Yost. Zapravo, Mikea se bojač više negoli šerifa. Jer, Yost je odavno naslutio da samo on, Ike Engle, sasvim točno zna tko je ubio ovčara Medinu.

Zbog tog djela Pollard je osuđen na smrt i slučaj je time završen. Posljednjeg dana Medina je prodao jedno stado ovaca za dvije tisuće dolara. Ubijen je Pollardovim oružjem, a novac je kasnije pronađen u Pollardovim biserama. Pollard i Medina bili su u zavadu zbog granice između njihovih pašnjaka. Sve te indicije dovele su do Pollardove presude... no, Ike je znao istinu.

Naravno, i on je bio čuo za prodaju ovaca i htio je Medini oduzeti novac kockanjem. Međutim, kad je stigao, ovčar je već ležao na tlu. Ubojica je povjerovao da je njegov posao sasvim završen. No Joe Medina se još puni sat grčevito borio sa smrću i unutar tog vremena napisao je cedulju, datirao je i potpisao:

«Ustrijelio me Mike Yost, jer sam saznao da je on Frank North, koga u Montani traže zbog ubojstva.»

Nije bilo nikakve sumnje u to da je Joe Medina vlastoručno napisao tu izjavu. A sada se ona nalazila u praznoj čahuri glave polu u valovu. Goveda će lizati sol sve dok se glava ne istroši, a onda će se sve otkriti. I time bi, što se tiče Ikea, sve bilo u najboljem redu kad se on ne bi morao toliko bojati Yosta.

Ike je bio pronašao cedulju pokraj još tople Medinove glave. Ispod izjave bila je molba nalazniku neka cedulju odnese šerifu. Budući da je Engle i sam bio tražen od šerifa, nije se usuđio udovoljiti toj molbi. Umjesto toga pokušao je prodati tu cedulju Yostu. Kob-

na greška! Yost je odmah bio voljan donijeti ugovoreni iznos na određeno krizanje, no dok ga je Engle tamo čekao, tane iz puške prozviždalo mu pokraj uha. Odmah je potražio spas u bijegu; od tada se neprekidno sakrivao.

Zanoćilo je. Ike savije i posljednju cigaretu. Sjedio je pokraj logorske vatre i razmišljao o Yostu. Yostov ranč »Box-Cross« graničio je s Pollardovim »X u krugu«. Pollard je imao dovoljno pašnjaka i vode dok je Yost na tome oskudijevao. Vjerojatno je zavist natjerala Yosta da Pollardu podmetne krivnju zbog ubojstva Medine; tako je jednim udarcem ubio dvije muhe. Jer, morao se pribojavati da će ga Medina razgoličiti kao ubojicu kojega traže u Montani. Yost se nekako dočepao Pollardove oružja i njime ustrijelio Medinu, a onda je novac sakrio u Pollardove dvanike, i time je zapravo prebacio svom susjedu omču oko vrata.

Engle ugasi logorsku vatru i osedla konja. Bilo je već prilično mračno.

— Meksiko — zazviždi prda se — dolazim ti!

Već ubaci jednu nogu u stremen, kadli kroz mrak odjekne oštar glas. Dolazilo je od drveća udaljenog nepunih deset metara.

— Htio bi izjahati, Ike?

Engle se obezglavi. Prepoznao je Yostov glas. Baci se na koljena, iz korica pod pazuhom povuče revolver i naslijepe ispali tri hica.

— Tu sam, Ike — podrugljivo dovikne Yost i povuče otpisac. Tane prosvira Engleovu glavu.

***

Ujutro 5. kolovoza, Tom Wyatt, predradnik na Pollardovu ranču, dođe do ograde obora gdje je Matt Marey upravo slagao sijeno i dovikne mladiću:

— Treba da pođeš u kuću, Matt.

— Čemu?

— Gospođa Pollard bi htjela razgovarati s tobom. I promijenili već jednom izraz lica. momče. Ionako ima dovoljno jada, tako da se ne moraš s takvim licem pojavljivati pred njom.

Matt je bio najmlađi kauboj na ranču.

— A kako je s tobom? Poslije rasprave glavu si spustio dublje od svih.

Wyatt tužno kimne. Već je dvadeset godina bio predradnik na tom ranču, tako da ni rođeni brat ne bi Pollardu mogao biti bliskiji od njega. No ni ostaloj dvojici kaubojja, Montyju Dalhartu i Bucku Pagetu, nije bilo ništa bolje.

— Mislim da si u pravu, mladiću — promrmlja Wyatt. — Bilo bi bolje da sedlo objesim o klin i pokušam sreću kao nosač lijesa... No, pođi sada do gospođe Pollard u kuću.

A upravo se toga Matt bojao. Bol u očima gospođe Pollard gotovo ga je tjerala u ludilo, a njeni pokušaji da se drži hrabro još su više pogoršavali situaciju. Svog supruga još uvijek nije smatrala izgubljenim, iako je do smaknuća preostalo samo dva tjedna.

— Do toga naprosto ne smije doći — neprekidno je ponavljala. — Na nebu postoji jedna pravda koja to neće pustiti.

Matt Marcy došao je na ranč prije šest godina kao petnaestogodišnje momče, a Polly Pollard ga je od prvoga dana prihvatila kao sina. Kako sama nije imala sina, pobrinula se za njega kao za vlastito dijete i za dugih je zimskih večeri mnogo pridonijela njegovu odgoju.

Matt je pronađe u sobi za dnevni boravak. Unatoč svim brigama, glavu je držala visoko, kao i uvijek.

— Dobro jutro, Matt. Tom, Buck i Monty odvest će se danas sa mnom u grad. Rado bih i tebe povel, ali netko se mora pobrinuti za ranč. Zacrjelo to razumiješ?

— Dakako, gospođo. — Matt je stajao pred njom sa šeširom u ruci i u sebi proklinjao svoju nesposobnost da joj pomogne.

— Znaš — nastavi žena — u gradu moramo obaviti mnogo poslova, a vremena je malo. Svakako moram uvjeriti guvernera u Harvovu nevinost. Naravno. Harva ću posjećivati svakog dana. Tom, Buck i Monty ga ipak poznaju duže od tebe. I oni bi ga htjeli posjetiti. A Tom smatra da mi je u gradu potrebna pomoć. Boji se da bih se naprosto mogla srušiti u nesvijest. Naravno, to je besmislica. Zašto? Harv

je nevin. Ja to znam i bog to zna. Za dva tjedna dovest ću ga kući.

Ona se nasmiješi, a Matt stisne zube.

— Da, gospođo — reče on. — Ne brinite zbog ranča; pobrinut ću se za sve.

Sat kasnije pred kućom su se zaustavila kola. Gospođa Pollard iziđe, uspone se i sjedne na sjedalo. Tom domahne Mattu i izda mu posljednje upute.

— Ponajprije moraš paziti na stado, moj mladiću. Sada se na našim pašnjacima nalazi otprilike tisuću grla, a toliko bih ih htio pronaći i kad se vratim.

— Bit će na broju! — obeća Matt.

— Sve drugo nije toliko važno. Samo pripazi na stado. Jesi li razumio?

— Naravno! — uzvratil Matt. Znao je da su predradnikove rečenice tako odsječene samo zato da bi time prikrio uzbuđenje.

Polly Pollard mu se nasmiješi.

— Do viđenja, Matt.

Konji povukoše i kola uskoro nestahu u oblaku prašine.

***

Za rana jutra 6. kolovoza Matt jahaše pašnjacima. Tomova uputa da se brine samo o stadu bila mu je upravo po ukusu. Najviše je volio sjediti u sedlu i promatrati stoku u travi visokoj do koljena. Životinje su mogle dospjeti i u močvarno područje, ili oboljeti.

Matt najprije projah planinskim pašnjacima. Pašnjačko područje ranča bilo je posvuda ograđeno, a jedna pregrada odvajala je manje planinske livade od mnogo veće pretrijske. Rasplodna stoka pasla je na planinskim pašnjacima.

Matt projaše kroz otvor u pregradi što je odvajala oba pašnjaka. Odavde se put strmo uspinjao i obronci bili su obrasli borovima, a na višima je bilo samo patuljastih jela. Jahao je uz planinski potok i stigao do slaništa i valova. Nekoliko krava i teladi paslo je u blizini.

Prije pet dana Matt je stavio glavu soli u valov. Znao je da će zaliha dostajati za najmanje pet do šest tjedana. Postrance sjedne u sedlo i savije cigaretu. Pomno pogleda stoku i uvjери se da je u izvršnu stanju.

Pa ipak, čovjek se mora neprekidno starati za nju. Valja je hraniti i pojit. A sol je osobito važna za goveda; Tom Wyatt bi uvijek ponovno ukazivao na tu činjenicu, tako Matt još jednom, sasvim nesvjesno, pogleda glavu soli. Da, bit će dovoljno za još nekoliko tjedana.

Kasnije projaše gornjim pašnjacima. Pošto se savjesno uvjerio da je sve u redu, spusti se prema donjim pašnjacima. Stoka je ovdje bila stara u prosjeku dvije do tri godine, i tek će ujesen biti zrela za prodaju. Kako bi ovdje dolje u srpnju redovito isušile sve mlake, Harv Pollard je doveo vodu iz jednog planinskog potočića, tako da su stada i za najsuših ljetnih mjeseci imala dovoljno vode.

Nekoliko bikova skupilo se oko mlake. Harv Pollard je ovamo dao donijeti šest glava soli. Matt primijeti da jedna gotovo sasvim istrošena i naumi prilikom sljedeće posjete donijeti novu. Osim te iznimke, i ovdje je sve bilo u najboljem redu.

Sada je još morao pogledati je M ogradu posvuda cijela. S onu stranu ograde na južnom dijelu pašnjaka ugleda nekoliko suhih goveda s ranča »Box-Cross«. Yostovi pašnjaci nisu bili baš osobito dobri. Prije nekoliko godina rančer je počinio kobnu grešku: pustio je previše goveda na taj pašnjak. Osim toga, sredinom srpnja ne bi više imao dovoljno vode za stoku.

Ograda je bila nedirnuta. Matt je jahao duž nje i nije pronašao nikakva oštećenja što bi ih izazvali ljudi ili životinje. A onda potjera konje prema ranču.

Pogled na zgrade ranča ga rastuži. 19. kolovoza! Još trinaest dana! Jadna gospoda Pollard je u međuvremenu stigla u grad, u pratnji Wyatta, Pagea i Dalharta. Predstojalo im je trinaest mukotrpnih dana, za kojih će nastojati što češće posjećivati na smrt osuđenog i moliti guvernera za pomilovanje. Matt im nije nimalo zavidao na tome.

Sutradan ujutro uzme glavu soli od dvadeset i pet kilograma i odnese je do donje mlake. Opet se uvjeri da je stado u dobrom stanju, a onda još jednom objaše ogradu. Sve je bilo u

redu. Dovoljno trava, dovoljno vode i dovoljno soli.

To bi 7. kolovoza.

I idućih dana Matt je jahao pašnjacima. Breme na njegovu arcu postajalo je sve teže, no on je mogao samo raditi i čekati. I nadati se da će se gazda ipak nekim čudom spasiti!

A onda 12. kolovoza primi pismo od Toma Wyatta i izgubi svaku nadu.

»Dragi Matt!

Pokušasmo sve, ali uzalud. Guverner je okrenuo palac prema dolje. Svakog dana odlazimo k odvjetniku, no i on misli da nema nikakvih izgleda. Pa ipak, Polly ne ustaje. Svakog dana posjećuje Harva i uvjerava ga da će sve biti u redu. Neću ni pomisliti što će biti s njom kad sve to prođe. Prema svemu sudeći, pretrpjet će težak alom živaca. Zelim bih da si na mom mjestu, a ja na tvom. Vidjet ćemo se 20. kolovoza.

S prijateljskim pozdravima
Tvoj Tom W.

Matt pogleda u kalendar. Još jedan tjedan. Tom je u pravu: Polly to neće preživjeti! Matt izađe iz kuće gotovo vučući noge za sobom; osedla konja.

Opet prijaše livadama i opet utvrdi da je sve u redu. Na tom ranču je dolata sve u najboljem redu... osim što vlasnik u jednoj ćeliji čeka na pogubljenje.

I dva iduća dana protekoše bez ikakvih spomena vrijednih događaja. Ujutro 16. kolovoza Matt povese još jednu glavu soli do valova na donjem pašnjaku. Uz valov izbroji oko stotinu goveda. Preostatak stada razasuo se pašnjakom. Ukupno je izbrojio osam stotina i šest goveda. Prema tome, ni jedno nije nedostajalo.

U kasno poslijepodne pojaše stazom prema planinskom pašnjaku. Zbog nepreglednosti područja ovdje nije mogao izbrojiti stoku, pa se zadovoljio time što zrakom ne kruže strvinari.

Zučkasti predmet u slamištu pobudi njegovu pažnju. Od velike glave preostala je samo gruda soli s primjesom sumpora.

Matt sjaše niz obronak. Njegov je sat pokazivao šest sati. Smaknuće je bilo određeno za 19. kolovoza u šest sati. Prema tome, još sedamdeset i

dva sata! Polly Pollard je tvrdila da postoji nebeska pravda i rekla da se to ne može dogoditi. No ipak se može dogoditi... i dogoditi će se!

***

U sumrak tog 16. kolovoza Mike Yost je jahao kući iz Twina Buttesa. Proveo je gotovo cijeli dan u baru »Peso-de-Oro«, kako bi osluškivao što ljudi misle o sudbini Harva Pollarda.

Svi su smatrali da se Harva više ne može spasiti.

I Yost je bio uvjeren u to... Uostalom, to se u potpunosti podudaralo s njegovom zamisli. S jedne strane, to znači kraj slučaja Medina, a s druge strane, on je već odavna bacio oko na Pollardove pašnjake. Ti su pašnjaci pravi raj za stoku. A nakon Harvova pogubljenja udovica najvjerojatnije neće ni pokušati zadržati stoku; naprotiv, težit će za time da je što prije proda. A nitko neće ponuditi bolju cijenu od njega, Mikea.

Stigne do ograde svog pašnjaka i podigne grede u otvoru. Prođe, spusti ih za sobom i pojaše dalje. Ugledavši mršavu stoku nabora čelo. Takvu je neće moći prodati!

Prođe pokraj dviju vjetrenjača. Valovi za vodu bili su posve suhi. Nekoliko telića nalazilo se pred njima; otužno su spustili glave među prednje noge. Yost prokune životinje i vrijeme; već danima nije bilo ni daška vjetrova.

Uz večeru je razmišljao o svojim teškoćama. Znao je da se na ranču »X u krugu« sada nalazi samo jedan kauboj... zacijelo bi mogao iz toga izvući neku korist. Ali kako? Ne bi se isplatilo naprosto prerezati ogradu i potjerati stado na susjedni pašnjak. Mladi bi kauboj otjerao stoku natrag. A povrh toga, morao je računati i s time da bi ga Tom Wyatt i ostali kauboji pozvali na odgovornost.

I dok je Yost čeprkao po ladicí stola, tražeći svoju kulu, padne mu na um jedna zamisao. Pogled mu se zauzvrat na isušenoj koži vodenog štakora. Uhvatio ga je na stupicu i sačuvao kožu. Neko je vrijeme zurio u nju, a onda polagano kimne. Naumi odmah provesti što je zamislio.

Kožu stavi u džep, iziđe i osedla konja. Tada uzme lopatu i odjaše do ograde susjednog ranča. Tamo priveže konja i propuže kroz ogradu. Pješice prevale jednu milju do valova na donjem pašnjaku.

Ustava mlake bila je otprilike tri metra visoka. Mike Yost zabode lopatu na pola visine u mekanu zemlju. Nije morao dugo kopati. Vode uskoro poteče kroz ustavu.

U Montani je Yost u nekoliko navrata vidio kako su štakori prošupljali ustavu. Započinjalo bi sasvim malečnom, bezazlenom rupom. Zbog strujanja vode rupa bi se sve više povećavala; naposljetku bi voda načinila novo, prirodno korito.

Zadovoljno je promatrao kako se voda slijeva u novo korito. Potekla je ravno prema njegovom isušenom pojštu; napunit će se najkasnije do jutra.

Yost pođe duž ustave, a onda baci kožu u blato. Naravno, koža, sama po sebi, nije nikakav dokaz, no nalaznik će nesvjesno pomisliti na vodene štakore. Do jutra će voda ionako izbrisati sve tragove. Prema tome, najvjerojatnije nitko neće pretpostaviti da bi zbog toga valjalo pozvati na odgovornost njega, Yosta!

Vrati se do ograde, provuče se, uzjaše i krene kući. No putem se predomisli, pa skrene prema Twinu Buttesu; sve mora izgledati kao da nije ni napuštao Twin Buttes. Tu je unajmio hotelsku sobu gdje bi provodio svaki vikend.

Nešto prije ponoći uđe u bar »Peso-de-Oro«. Piće popije za šankom; pri tome je stajao tako da su ga svi morali vidjeti. Nakon nekog vremena povuče se u svoju sobu.

Ujutro pođe na doručak u restoran.

— Misli sam da ste odjahali kući, gospodine Yost — reče mu konobarica.

— Nisam. Moram ovdje obaviti još neke poslove. Šunku s jajem, Maisie.

Cijeli se dan pravio da očekuje nekog trgovca stokom. Ljudi su posvuda razgovarali o Pollardu; do pogubljenja je bilo još samo dva dana. Bio je to glavni predmet razgovora u gradu.

— Postoji li mogućnost pomilovanja, Jake?

— Ne, čini se da to nije moguće. Uistinu šteta! Harva sam uvijek smatrao ispravnim čovjekom.

Yost proveđe u gradu ne samo taj, već i slijedeći dan. Računao je s time da će se mladi Matt Marcy svakako pojaviti; mogao bi stići svakog trenutka. No, kauboj se nije pojavio.

***

19. kolovoza ljudi stajahu na ulici u manjim skupinama i razgovarahu. Yost se prikradaše od jedne skupine do druge, ne upuštajući se u razgovor. Oveći dio vremena proveđe u baru »Peso-de-Oro«. Poslije podne se pridruži partiji pokera u stražnjoj sobi. No, igra je bila prilično mlaka; ljudi su neprekidno mislili na pogubljenje...

Za ciglih nekoliko sati smaknut će Harva Pollarda...

Oko pet igra završi. Yost pride baru i plati piće dvojici kopača zlata.

— Smatrate li ga krivim, Mike?

Yost slegne ramenima.

— Budući da nisam bio u poroti, ne mogu suditi o tome!

— Svi s kojima sam dosad razgovarao — reče jedan kopač — smatraju da Harv nije ubojica. Suglasni su da bi on u svako doba s revolverom u ruci branio svoj život, ali ne bi ubio zbog novca!

— Pa — progunda Yost — sud je zacijelo pravedno odlučio. Mogu li vas ponuditi još jednim pićem, gospodo?

— Ne, hvala. — Oba kopača iziđu, a za šankom ostade samo Yost s poslužiteljom Edom.

Odbije pola šest. Ed otare znoj sa čela i promrmlja:

— Još samo pola sata. Bez obzira na to što mi je bio najmiliji gost, ne vjerujem da je on ubio Medinu.

— Prestani jadikovati i naliž mi piće!

Yost povuče gutljaj iz svoje čaše. U to doba dana redovito više ne bi bilo mjesta za šankom, no sada su svi bili na ulici; razgovarali su šapatom. A Yost naprosto nije mogao prići ljudima niti razgovarati s njima. Htio je pričekati dok sve prođe.

Kad je na crkvenom tornju odbile šest sat, Yost pomisli: Eto, sve će proći za nekoliko sekundi!

— Cujte! — uzbuđeno poviče Ed. — Jeste li čuli?

Vani se začuše radosni poklici.

U bar odjednom utrči mladić s revolverom u ruci. Bio je to Matt Marcy. Zajapurena lica, pride Mikeu, govoreći.

— Puno hvala za ovu rupu, Yosti!

— Kakvu rupu?

— U ustavi. Zbog toga je osam stotina grla stoke ostalo bez vode, tako da sam stado morao potjerati na planinski pašnjak. Bilo je to previše goveda za jednu jedinu glavu soli. Izlizali su je već prvog dana. I tako je ostalo samo ovo ovdje, Yost...

Matt sada podigne ruku s praznom čahurom.

Yost nije shvaćao ništa; nije mogao zapaziti nikakve povezanosti.

— Što sve to znači, mladiću? Ni uz najbolju volju ne razumijem ništa.

Matt ga ošine ostrim pogledom.

— Guverner je u posljednjem trenutku primio dokaz, tako da je odgodio pogubljenje. A sada ćete vi dospjeti na vješala, Yosti!

Rančer problijedi i nesvjesno ustukne nekoliko koraka.

Matt Marcy ga je revolverom držao u šahu.

— Šerif mi je izričito naložio da vas uhitim do njegova dolaska, Yost. Uskoro će se pojaviti ovdje.

— Namjeravaš me uhititi? — prijezorno usklikne rančer i munjevito spusti ruku do korica s revolverom. No, Matt Marcy je bio brži i prostrijeli mu desnicu.

U slijedećem trenutku ljudi nahrupiše kroz vrata i salun se začas ispunio. Čelične šake šćepaju Yosta.

— Što da učinimo s njim, Matt? — zapitaše ljudi.

— Pripazite na njega dok šerif stigne u grad. A ja ću — dođe ponosno — odjahati na ranč kako bih sve pripremio za doček Harva Pollarda. On i gospođa Pollard vraćaju se sutra ujutro.

DOSAD IZASLI ROMANI NOVE SERIJE »LASO«

20. J. F. Beck: ZVIJEZDU TREBA ZARADITI
21. L. Marlin: ČOVJEK ZVAN TORNADO
22. M. Nichols: LOV NA WILMORA
23. E. M. Rhodes: PRUSAU JE OVUDA...
24. W. G. Macdonald: PEJONICA ZA WALCKOTTA
25. W. O'Connor: IUBEJEVA ZAKLETVA
26. L. L'Amour: PAKAO PAPAGA
27. H. S. Sharon: KAD JE DUSLA MECAVA
28. J. Kirby: UPASAN POLON
29. L. B. Patten: PUSTINJA KUJA UBIJA
30. H. S. Sharon: PROKLETI KANC
31. V. D. Overholser: IZGUBLJENO POVJERENJE
32. W. O'Connor: ZAMKA ZA KNADLIVCE SIKE
33. R. Beukson: PUN:AMNITALI KANCER
34. D. J. Stevens: NOĆ OBRACUNA
35. L. L'Amour: UKUCENA ZEMLJA
36. W. R. Cox: DJEVOJKA S ISTOKA
37. H. S. Sharon: ČKNI OKAO
38. I. West: SAMU MOJ PISTOLI
39. S. F. Scott: ALABAMA
40. H. S. Sharon: PODVALA BILLA JACKSONA
41. L. L'Amour: BEZDUSNI VODIC
42. W. O'Connor: UPASNI DUSLJAK
43. W. O'Connor: USAMLIJENI SERIF
44. U. H. Wilken: PROKLETI ŽIVOT
45. S. H. Sharon: NAPAD NA KUCIJU
46. J. F. Beck: U IME ZAKONA
47. L. L'Amour: VISOKI STRANAC
48. L. L'Amour: OBRACUN U PRERIJU
49. S. C. Lawrence: VKELI DAN U BUFFALU
50. P. Mangster: Povratak
51. J. F. Beck: Ulovo pravde
52. H. Warner: Tragovi u pustinji
53. G. A. Lutz: PUCNJI U PRAZNO
54. E. Jones: NEUSIKASIVI SLADE
55. L. L'Amour: ZLATNA PLANINA
56. H. Hatten: SMRTIUNUSNI POKOLJ
57. T. West: TEKSASANIN
58. E. Jones: SMRT SVIM UBOJICAMA
59. W. O'Connor: KANJON SMRTI
60. L. L'Amour: KLAN SACKETTOVIH
61. D. Dean: OSISANA OSVETNICA
62. D. Dean: VATRENA OSVETA
63. J. Gilmoor: LOV NA SVJEDOKE
64. C. Hunter: ALI TADA SE POJAVI SAM
65. F. Glaser: VRIJEME OBRACUNA
66. F. Short: NI PAKAO ME NEĆE

U PRIPREMI:

67. R. Ullman: JACKSONOV KLAN

KOD VAŠEG PRODAVAČA NOVINA

**BIBLIOTEKA KRIMINALISTIČKO
— LJUBAVNIH ROMANA**